

DRAUGAS

LITHUANIAN WORLD-WIDE NEWS

KETVIRTADIENIS – THURSDAY, SPALIO – OCTOBER 6, 2011 • Vol. CII Nr. 124

Kaina 1 dol.

NEWSPAPER - DO NOT DELAY - Date Mailed 10-05-11

PERIODICALS

„Išgirdę dainuojant, prisijunkite, juk blogi žmonės nemoka dainų“ – 12 psl.

ŠIAME NUMERYJE:

- Lietuvos – labiausiai migruojanti tauta ES – 2
- Kodėl Lietuvos jaunimas bijo politikos? – 3
- Kun. Izidorius Sadausko kunigystės sukaktis – 4
- Tarptautinė konferencija Vilniuje – 5
- Skautybės kelias – 6
- P. Mašiotų knygos „Girdėta negirdėta“ sutiktuvės – 7
- Valdovų rūmai netrukus vėl sulauks stalybininkų – 8
- Burokėliai – populiariausia lietuviška daržovė – 10
- Be palapinės – į Harry Potter parką – 13

Valiutų santykis
1 USD — 2.59 LT
1 EUR — 3.45 LT

Prezidentės viešnagė Kazachstane – naujos galimybės šalių bendradarbiavimui

Vilnius (President.lt) – Lietuvos Respublikos prezidentė Dalia Grybauskaitė lankėsi Kazachstane. Lietuvos vadovė susitiko su Kazachstano prezidentu Nursultanu Nazarbajevu, ministru pirmininku Karim Masimov, Parlamento žemųjų rūmų pirmininku Ural Muchamedžanov ir atidarė Lietuvos – Kazachstano verslo forumą, kuriame įsteigta dvišalė verslo taryba.

Susitikimuose su Kazachstano vadovais aptartos ekonominio bendradarbiavimo ir dvišalių verslo ryšių stiprinimo galimybės.

Pasak prezidentės, Lietuva ir Kazachstanas pirmąją savo regionuose transporto ir logistikos srityse. Tinkamai išnaudojus jas jungiančių tarptautinių transporto koridorių galimybes, abi šalys taps svarbia transporto jungtimi tarp Europos Sąjungos ir Azijos. Lietuvos vadovės teigimu, iki šių metų pabaigos įgyvendinus tranzitinio konteinerinio traukinio „Sau-

Lietuvos prezidentė D. Grybauskaitė susitiko su Kazachstano prezidentu Nursultanu Nazarbajevu. **President.lt nuotr.**

lė” projektą, stipriai išaugtų krovinių tarp Lietuvos ir Kazachstano srautai, o Klaipėdos uostas taptų Kazachstano langu į Šiaurės Europą bei ES.

Lietuvos ir Kazachstano prezidentai taip pat aptarė dvišalius santykius ir branduolinės saugos klausimus.

Šveicarija bendriems su Lietuva projektams skirs 27,5 mln. litų

Vilnius (ELTA) – Prasideda dvišalė Lietuvos ir Šveicarijos mokslinių tyrimų programa. Per penkerius metus bendriems mokslininkų projektams Šveicarija skirs 27,5 mln. litų. Programos lėšomis bus finansuojami aplinkos mokslų ir technologijų, sveikatos ir gamtos mokslų projektai. 2011–2016 metais Lietuvos ir Šveicarijos valstybinių mokslų ir studijų institucijų tyrėjų susivienijimai galės vykdyti bendrus mokslinius tyrimus ir kartu organizuoti mokslų renginius.

Lietuvos ir Šveicarijos bendra-

darbiavimo programą „Moksliniai tyrimai ir plėtra“ įgyvendins Lietuvos mokslo taryba. Pagrindinę finansavimo dalį – 85 proc. – skiria Šveicarija, Lietuva prisidės finansuodama 15 proc. programos vertės. Programa finansuos iki 3,5 metų trukmės bendrus mokslinių tyrimų projektus ir 1–3 renginius, apimančius institucijų partnerystės projektus. Programos tikslas – stiprinti abiejų šalių ryšius ir draugiškus santykius, skatinti produktyvų bendradarbiavimą mokslinių tyrimų ir plėtros srityje, gilinti žinias pasirinktose mokslinių

tyrimų temose, skatinti tarpinstitucinį bendradarbiavimą taip prisidedant prie socialinės ir ekonominės Lietuvos pažangos.

Moksliniams tyrimams skiriamas finansavimas – dalis plačios Lietuvos ir Šveicarijos bendradarbiavimo programos, kuria siekiama mažinti ekonominius ir socialinius skirtumus išsiplėtusioje Europos Sąjungoje. Šiam tikslui per penkerius metus Lietuvai skiriama iš viso apie 200 mln. litų, arba apie 40 mln. litų kasmet.

Lietuvos ambasadorius JAV padėkojo lietuvių režisieriui

Washington, DC (LR ambasados JAV info) – Lietuvos ambasadorius JAV Žygimantas Pavilionis spalio 1 d. susitikime su lietuvišką trilogiją Arlington „Artisphere“ teatre pastačiusiu lietuvių režisieriumi Pauliu Rajecku kalbėjo apie būtinybę supažindinti Amerikos žmones su sudėtinga Lietuvos XX amžiaus istorija. Ambasadorius su nusipelnusiu dramaturgu ir aktoriumi P. Rajecku susitiko ambasadoje Washington, DC prieš prasidedant paskutiniam jo pastatytos trilogijos spektaklio „Mano brangioji lietuvaite“ pristatymui. Vėliau ambasadorius apsilankė ir pačiame spektaklyje, kur padėkojo P. Rajeckui už vis dar mažai žinomos sudėtingos Lietuvos istorijos pristatymą Amerikos žiūrovams.

„Lietuva, daug nukentėjusi nuo abiejų totalitarinių režimų, sugebėjo atsitiesti ir šiandien kartu su JAV kuria saugesnę ir žmogiškesnę pasaulį“, – sakė ambasadorius.

Nusipelnusio dramaturgo ir aktoriaus Pauliaus Rajecko režisuota ir suvaidinta „Lietuviškos trilogijos“ spektaklių serija prasidėjo rugsėjo 15 dieną. Trilogiją, pagrįstą tikrais Antrojo pasaulinio karo įvykiais, sudarė Pauliaus Rajecko ir George Chieffet sukurtas spektaklis „Laiškai tėvynei“, pastatymas Geirfe Chieffet., George Chieffet sukurtas ir pastatytas „Meilė gydo vėžį – miuziklas“ (muzika – Pauliaus Rajecko) ir George Chieffet parašytas, Pauliaus Rajecko statytas „Mano brangioji lietuvaite“. Paskutiniai-

Lietuvos ambasadorius JAV Žygimantas Pavilionis susitiko su režisieriumi Pauliumi Rajecku (viduryje) ir jo sutuoktine Julianne Dow. **LR ambasados JAV nuotr.**

me spektaklyje, skirtingai nuo pirmųjų, kuriuose Paulius Rajeckas pasirodė vienas, vaidina ir kvietiniai aktoriai – Ayana Lowe ir Demetri Bonaros.

Spektakliuose atskleidžiamas karo ir okupacijos su- luošintas žmonių likimas, jų pasirinkimai ir pastangos įsikurti jiems svetimame pasaulyje. P. Rajeckas išreiškė pageidavimą kitąmet savo trilogiją pristatyti ir Lietuvoje.

DRAUGAS 4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629
TEL.: 773-585-9500 • FAX: 773-585-8284 • WWW.DRAUGAS.ORG

Redakcijos žodis

Nuo seno įprasta, kad rudenio pabaigoje besituokiančiųjų, tačiau laikas diktuoja pokyčius ir tokiuose, atrodo, nepajudinamuose reikaluose. Nesukubėti sumainyti aukso žiedų skatina ne kas kitas, o Lietuvos šalies įstatymai – šiandien mūsų šalyje šeimos sąvoka taikoma ir tiems, kurie yra pilnamečiai, vyras ir moteris, gyvena bendrai, nors neturi spaudų pasuose, liudijančių apie teisiškai įregistruotą santuoką. O jeigu jie yra socialiai remtini, tokia šeima sulaukia ir socialinės paramos. Šia galimybe skuba pasinaudoti studentai – socialinės paramos jie prašo poromis, tvirtindami, jog drauge gyvena kaip šeima, o pragyvenimui jokių pajamų neturi. Valstybės parama „suporavusiam“ studentui ar studentei kas mėnesį viršija 700 litų. O po Konstitucinio Teismo sprendimo, kad Valstybinės šeimos politikos koncepcijos nuostatos, šeima pripažįstančios tik gyvenančius santuokoje, prieštarauja Konstitucijai, atsirado dar daugiau neaiškumų, kas šiandien laikytina šeima.

Redaktorė Loreta Timukienė

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE NEWSPAPER

Published on Tuesday, Thursday and Saturday except legal Holidays, Jan. 2nd, and Dec. 26th by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Str., Chicago, IL 60629-5532. Tel.: 773-585-9500.

Periodical class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices. Subscription Rates: \$150.00.

Postmaster: Send address changes to

Draugas – 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5532

Mažindami pašto išlaidas, pakvitavimų už prenumeratą nesiuočiame. Prie pavardės ir adreso, siųsdami laikraštį pažymime, iki kada prenumerata galioja.

„Draugo“ prenumerata yra mokama iš anksto.

GARBĖS PRENUMERATA \$250.00

JAV

metams \$150.00 • 1/2 metų \$80.00 • 3 mėn. \$57.00
Pirma klase: kasdien \$340.00 • visos savaitės \$240.00

Kanadoje (USD)

metams \$390.00 • 1/2 metų \$210.00 • 3 mėn. \$110.00

Užsakant į Lietuvą ir kitas užsienio šalis oro paštu

metams \$615.00 • 1/2 metų \$315.00

Į Lietuvą reguliariu paštu

metams \$120.00 • 1/2 metų \$66.00

TIK ŠEŠTADIENIO LAIDA:

JAV

metams \$95.00 • 1/2 metų \$70.00 • 3 mėn. \$48.00

Kanadoje (USD)

metams \$150.00 • 1/2 metų \$120.00 • 3 mėn. \$75.00

Užsakant į Lietuvą ir kitas užsienio šalis oro paštu

metams \$220.00 • 1/2 metų \$120.00

Į Lietuvą reguliariu paštu

metams \$70.00

Vyriausioji redaktorė – Dalia Cidzikaitė
dalia.cidzikait@gmail.com
Kultūrinio šeštadienio priedo redaktorė –
Renata Šerelytė
rainbow.vilnius@gmail.com
Moderatorius – kun. Viktoras Rimšelis

• Administracija dirba kasdien, nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.
• Redakcija dirba kasdien, nuo 7:00 iki 3:00, šeštadieniais nedirba.
• Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos atsiunčiamos gavus prašymą, ką nors skelbti.
• Redakcija straipsnius taisy savo nuožiūra. Nenaudotų straipsnių nesaugoja. Siunčiant prašome pasiilkti kopiją.

El. paštas:

rastine@draugas.org
skelbimai@draugas.org
administracija@draugas.org

TEMA: EMIGRACIJA

Lietuviai – labiausiai migruojanti tauta ES: per dešimtmetį išvyko 337,000

LINA VALANTIEJŪTĖ

Nors visame pasaulyje pastaraisiais metais vyksta migracija, lietuviai iš visų Europos Sąjungos šalių piliečių patys judriausi. Tarptautinės migracijos organizacijos (TMO) Vilniaus biuro duomenimis, per dešimtmetį iš Lietuvos išvyko apie 337,000, o vien per aštuonis šių metų mėnesius – 40,000 žmonių.

Spalio 4 d. surengtoje spaudos konferencijoje Tarptautinės migracijos organizacijos Vilniaus biuro vadovė Audra Sipavičienė teigė, kad ir ateitis nedžiugina: „Apklausos rodo, kad emigruoti norėtų 30 proc. Lietuvos gyventojų, o tarp jaunimo šis skaičius siekia net 60 proc. Ir tai kalbama ne apie trumpalaikes išvykas, bet ilgesnio laiko migraciją.“

Statistika rodo, kad dažniausiai emigruojama dėl ekonominių priežasčių, socialinių sunkumų ir neprieklausios, tikintis užsienyje daugiau užsidirbti ir geriau gyventi.

„Žmonės pagrindinį savo tikslą pasiekia, jie užsienyje tikrai uždirba daugiau. Ir tai liudija nuosekliai augančios piniginių perlaidos į Lietuvą. Štai pernai pervesta 4 mlrd. litų, o tai – ketvirtadalis visoje šalyje per metus išmokamo darbo užmokesčio, arba metinis visos švietimo sistemos biudžetas“, – sakė A. Sipavičienė.

„Kita vertus, ne mažiau svarbus ir socialinis nesaugumas, kuris įvardijamas net kaip socialinė baudžiava

– kai žmogus jaučia, kad nuo jo niekas nepriklauso, jis negali prasimušti. Ypač tai akivaizdu provincijoje. Pavyzdžiui, tau reikia gauti kokią nors pažymą, tačiau dėl jos turi eiti kryžiaus kelius, nes esi niekas, tavęs negerbia. Taigi įvardijama, kad sunku gauti tai, kas tau priklauso“, – pasakojo A. Sipavičienė.

Tačiau moksliniai tyrimai rodo, kad pasisekusi ekonominė migracija ir gaunamos didesnės pajamos vis dėlto negarantuoja, kad žmonės emigravę jausis laimingesni.

Kaip spaudos konferencijoje sakė mokslinio tyrimo rezultatus pristatęs Didžiosios Britanijos University of Leicester profesorius David Bartram, ryšys tarp emigracijoje uždirbamų pinigų ir laimės pojūčio yra, tačiau reikalas tas, kad tiems, kuriems labiausiai reikia pinigų, jų niekada ir niekur nebus gana, todėl laikui bėgant jie vis tiek nesijaučia laimingi, kad ir kur būtų.

„Tyrimas atskleidė, kad emi-

grantai, siekę didesnių pajamų ir jas gavę, vis tiek nesijaučia laimingi užsienio šalyse. O su uždirbtais pinigais grįžę į tėvynę jie jaučiasi mažiau laimingi nei jų tautiečiai, kurie nebuvo emigravę. Štai, pavyzdžiui, JAV dirbantys imigrantai, gaunantys tokį pat vidutinį darbo užmokestį, kaip ir vietiniai gyventojai, nesijaučia laimingi ir nusivilia gaunamomis pajamomis, net jei jos ir aukštesnės nei algos jų gimtosiose šalyse“, – sakė profesorius.

Anot jo, tokios jausenos priežastys – išpūsti lūkesčiai ir jų neatitikimas tikrovei.

„Kai žmonės emigruoja, per daug pabrėždami uždarbį, norą uždirbti daugiau, mes tai vertiname kaip klaidą (...) Emigracija priklauso tai sričiai, kai negali būti pabrėžiamas vien didesnių pajamų klausimas“, – kalbėjo Didžiosios Britanijos mokslininkas.

Jis taip pat nurodė, kad tiriant subjektyvų laimės pojūtį emigracijoje paaiškėjo, jog religingi, tikintys žmonės emigracijoje paprastai jaučiasi laimingesni nei netikintys. Tiesa, tai pasakytina tik apie tuos atvejus, kai emigruojama į panašaus religingumo lygio šalį. Tuo tarpu tikintiems žmonėms emigruojant į labai sekuliaris šalis laimės jausmas taip pat sumažėja.

Lina Valantiejtė – interneto dienraščio *Bernardinai.lt* darbuotoja

Apie senus mokytojus Lietuvoje

Vakar Lietuvoje paminėta Tarptautinė mokytojų diena

JURGIS JURGELIS

Seni mokytojai būna šiuolaikiški. Jie/jos nešioja dešimties ar dvidešimties metų senumo paltus, kostiumus, sukneles ir pan. Mokytojų (moterų) bateliai irgi išėję iš mados. Gimnazistų bateliai madingesni. Mokytojų (vyrų) kaklaraiščiai seni. Senas mokytojas per pamokas dažniau sėdi prie mokytojo stalo, rečiau vaikščioja tarp suolų.

Seni mokytojai vengia su mokiniais kalbėti apie intymų gyvenimą, paaiškinti jiems, kas su kuo, kas prie ko. Mano pažįstamų dukra sakė tėvams, kad jų jauna geografijos mokytoja vos ne kiekvieną pamoką ką nors apie santykius kalba. Senų mokytojų žinios šioje srityje yra senos, ko gero, dar nuo sovietmečio, kai intymų santykių išvis nebuvo. O jeigu meilė ir buvo, tai pirmiausia meilė tarybinei tėvynei. Su raudonais gvazdikais žengte marš prie Lenino paminklo...

Seni mokytojai gali būti sugadinti senosios ideologijos. Buvo net Seime pasiūlymų mokytojams, kurie sovietmečiu dėstė ideologinius dalykus, pavyzdžiui, istoriją, geografiją, gal ir literatūrą, uždrausti dirbti mokyklose, kad nesugadintų mokinių.

Sovietmečiu net aritmetikos uždaviniai buvo sovietiniai. Kolūkių ar tarybinio ūkio laukus ardao traktoriai. Jie pašėlusiai lenktyniaudami suardavo vienas už kitą daugiau, ir mokiniams nelengva būdavo suskaičiuoti, kiek ha jie suarė kartu. Pionieriai eidavo į turistinius žygius. Eidavo sparčiai, kaip bitės įgelti. Klausimas – kiek km nueidavo pionieriai?

Komunistinio darbo brigados bei stachanoviečiai per pamainą paga-

jų vaikus išleistų.

Panašiai kartais atsitinka ir su daktarais. Susidėvėjo, išklibo žmogui širdies vožtuvai ar ten kažkas užsikimšo, plyšo. Žmogus ieško daktaro, nebūtinai jauno, nebūtinai tiesaus, nebūtinai gražaus, jau gerai pagyvenusio, nesportiško, pliko profesoriaus (ar ne profesoriaus). Kad tik sulopytų, kad širdį gerai suremontuotų.

O politikoje kitaip. Ten jeigu jaunuolis(-ė) turi charizmą, jeigu padainuoja, pašoka, kaip Algimantas Salamakinas sako, pastrakalioja, pakvailioja, tai ir tinkamas valstybei valdyti.

Vienas toks Seimo narys drėbė vyresnio amžiaus Seimo nare: „Jūs man nerūpestingos jaunystės pavidit“. Ir nėre stačia galva į nerūpestingos jaunystės sukurius. Po šiai dienai išnerti negali. Kai išneria akimirksni, tai tik su seniais apsižodžiuoja TV ekrane ir vėl niurkteli į savo sukurius. Na ir kas, kad jis kvailioja, – juk jis žalos ar naudos niekam nepadarė. Jis ne kokį konkretų žmogų, o abstrakčią valstybę valdo. Už abstrakcijas niekas tiesiogai neatsako. O mokytojai atsako už mokinius.

Taigi su Mokytojo diena, mieli mano mokytojai!

Prisimenu Jus, kuriems amžinoji šviesa jau šviečia. Sveikinu Jus, kurie šiandieną džiaugiatės rudeniška saule.

„...dar pabūkim po rudens saule / paprasti, atviri, artimi...“

(Justinas Marcinkevičius)

Jurgis Jurgelis – Lietuvos Respublikos Aukščiausiosios Tarybos akto dėl Lietuvos nepriklausomos valstybės atstatymo signataras.

I

Pirmąsyk „iš arti” pažinau lenkus netrukus po sausio 13-osios įvykių. Nuo vasario pabaigos iki birželio teko pagyventi Varšuvoje. Tomis išimtinomis dienomis visi iki tol galvoje tūnoję lenko-okupanto mitai išgaravo, sutikau ir pažinau nuostabią tautą, ištiesusią pagalbos ranką ne tik man, bet ir šimtams lietuvių pabėgėlių nuo sovietinės kariuomenės. Toji parama jautėsi visur – greit gavau darbelį Varšuvos universitete, Baltistikos katedroje, visada buvo atviros režisieriaus K. Zanussi namų durys ir t. t. Kartais ateidavo kažkokie nepažįstami žmonės, perduodavo linkėjimus tėvui, atnešdavo valgyti. Tad teigiau ir teigsiu, kad lenkai yra labai graži bei broliška tauta. Juoba, kad ir mano promočiutė Česlava buvo lenkė.

II

Nūnai matant, kas vyksta Vilnijos krašte, peršasi palyginimas su šeima – nėra namų be dūmų. Šeimoje juk irgi dažnokai – arba vyras nori būti viršesnis („mauč, boba, kaip mat gauni į snukį”), arba žmona nori vyrą laikyti po padu. Šiais laikais itin populiarus greitis problemos sprendimas – skyrybos; tik šiuo atveju jis netinkamas – su lenkais neišsiskirsi. Teks išmukti gyventi.

Juk ir šeimoje po neištikimybės (šiuo atveju – po kokios nors Suvalkų sutarties sulaužymo) ilgam lieka nuoskauda ir nepasitikėjimas – kaip ji (ar jis, Juzefas) taip galėjo? Juk mes buvome kitaip sutarę.

Nuoširdus išsikalbėjimas, stengiantis suprasti, o ne kaltinti, galėtų būti psichologinis raktas. Juk sunku suprasti tą, kuris nepažįsti, kuris nemoka tavo kalbos ir tu negali su juo susikalbėti.

III

Galima nuoširdžiai piktintis,

Apie brolius lenkus

VYTAUTAS V. LANDSBERGIS

kad Lietuvos lenkai nenori mokytis lietuvių kalbos ir mes nežinome, kokia kalba Lietuvoje su jais susidraugauti. Galbūt tai elementarus pagarbos Lietuvos Valstybei klausimas, bet jis nesprenžiamas bizūno pagalba. Tam yra saldinių fabrikas „Rūta”.

Ir jei kokie nors kitakalbiai kol kas dar Lietuvos Valstybės negerbia, tai gal mes patys pirmiau pradėkime ją gerbti? Parodydami nebesispjaudymo pavyzdį ir taip pagerbdami ne tik save, bet ir visus kitus – kitaip kalbančius, maštančius.

IV

Visi lietuviai į Vilniją! Toks turėtų būti šūkis. Dabartės bičiuliaujasi tolimiausi pasaulio miestai, singapūrai su balbieriškiais, o mes, čia šalimais gyvendami, vieni kitų nepažįstame ir su kaimynais nesibičiuliaujame.

Įsivaizduokime – jei 2012 metai būtų paskelbti metais „Veidu į Vilniją”. Ir prasidėtų masiniai miestų, miestelių susigiminiųavimai – Šalčininkai su Telšiais, Eišiškės su Pakruoju: bendros mugės, bendri kultūriniai susibūrimai, šokiai dainos iki išnaktų, vėliau gal net ir bendros įmonės. Svečiai apgyvendinami namuose, vaikai susidraugauja.

Manytina, kad sparčiausiai padėtis keistųsi pradėjus nuo savęs: besąlygiškai atleidžiant buvusias neištikimybės savo antrajai pusei. Kaip jie elgiasi – jų reikalas. Net jei kartais kaimynams savos neištikimybės šešelio nuosėdas norisi permesti kam

kitam – tegu. Tegu jų prezidentas lietuvius vadina ožkomis, nereikia reaguoti, tiesiog nekreipti dėmesio. Kaip ir vaikas kartais orą viešoj vietoj pagadina, negi pulsai bartis ir rėkti – atverk langą, išsivėdins...

V

Bet dar svarbiau atverti širdį. Lietuviai ir lenkai – lyg ir dvi krikščioniškos tautos, o Vilniaus kraštas išvis gailestingajai Jėzaus širdžiai paaukotas! Tad kodėl neįsiklausoma į Jo žodžius: „Jums, kurie klausotės, aš sakau: mylėkite savo priešus, darykite gera tiems, kurie jūsų nekenčia. Laiminkite tuos, kurie jus keikia, ir melskitės už savo niekintojus. Kaip norite, kad jums darytų žmonės, taip ir jūs darykite jiems. Jei mylite tuos, kurie jus myli, tai koks čia jūsų nuopelnas. Bet jūs mylėkite savo priešus – tuomet jūsų lauks didelis atlygis.”

VI

Ir dar vienas dalykas: jei tik dvikalbės lentelės yra valstybinių apdovanojimų atsisakymo (bei lietuviškos rankos laužymo) priežastimi, tai gal išties Vilnijos krašte tebūna pagaminamos keturkalbės lentelės – lietuvių, lenkų, gudų ir jidiš kalbomis? Tegū būna pagerbti visi čia gyvenę.

VII

Lietuvos lenkų yra visokių. Matykime ir kitokius. Pvz., buvęs parlamentarų Ryšard Maceikianiec kiek

kitaip žiūri į Lietuvą negu tūlasis Tomaševskis: „Į protestus, piketus, demonstracijas niekas iš lenkų neis, kol Lietuvos lenkų rinkimų akcijos politikieriai, kitaip tariant, Tomaševskis su šeima ir posovietinėmis struktūromis, neduoda įsakymo. Vilniaus krašto lenkai šių jėgų įtakojami, todėl klusniai vykdo jų nurodymus.

O dėl lietuvių kalbos mokėjimo štai ką pasakysiu. Labai gerai, kad parengtos naujosios Švietimo įstatymo pataisos. Tik blogai, kad jos parengtos pavėluotai. Tačiau Lietuvos visuomenė vis dėlto nemato ir nesuvokia pagrindinės blogybės. Tas Švietimo įstatymas bus bejėgis ką nors keisti ‘iš esmės’ tol, kol Vilniaus lenkai nebus mokomi pirmiausiai mylėti ir branginti Lietuvos valstybę. Na, ir kas, kad padidės dėmesys lietuvių kalbai. Kaip ir iki šiol, taip ir dabar Vilniaus lenkai mokomi tapti ne Lietuvos, o Lenkijos patriotais.

O reikia, kad Lietuvos lenkai mokytųsi ne tik lietuvių kalbos, bet ir būtų pratinami tapti Lietuvos piliečiais. Tačiau Švietimo ir mokslo ministerija šios problemos kažkodėl nemato. Ji perša gimtosios (lenkų) kalbos mokymą sieti pirmiausiai su Lenkijos istorijos ir kultūros propagavimu. Tad tokiomis sąlygomis lietuvių kalbos stiprinimas duos mažai naudos. (...)

O ko siekiama Tomaševskio rankomis, iš tikrųjų žino tie, kurie nustato jo veiklos kryptis ir tikslus. Bet bendroji kryptis kaip ant delno – silpninti Lietuvą per sumaištį ir konfliktą. Tik du iškalbingi faktai – jis priėmė savo etatinių patarėjų ilgametį KGB majorą, gaunantį pensiją iš Rusijos. Jį taip pat remia ir jam patarinėja premjero Andriaus Kubiliaus patarėjas Česlovas Okinčicas.” (Visas pokalbis pasirodė tinklalapyje Alkas.lt).

LRT žurnalistas Virginijus Savukynas surengė įdomią televizijos diskusiją, kurioje bandyta aiškintis, kas rūpi šiandieniniam Lietuvos jaunimui. Į jaunimo lūkesčius ir bėdas žvelgta tarsi iš visų pusių: kodėl tiek mažai jaunų žmonių išrenkama į Seimą, kodėl jaunimas pasyvus parlamentinių rinkimų metu, kodėl dauguma jaunų žmonių mano, jog politinė ir visuomeninė veikla mūsų valstybėje, – nedėkingas užsiėmimas, kodėl daugiau kaip pusė vaikinių ir merginų svajoja apie emigraciją... Laidos vedėjas pateikė dėmesio vertų klausimų. Bet kad į juos nebuvo tiesiogiai atsakyta. Tiksliau tariant, į klausimus laidos dalyviai dažniausiai atsakydavo primityviais lozungais bei mintinai išmoktomis partinėmis klisėmis: reikia gerinti, būtina šviesti, verta kviesti, negalima neaiškinti...

Kaip bebūtų keista, bet autorinėje V. Savukyno laidoje apie jaunimo bėdas neįdomiausiai kalbėjo jauniausia dabartinio Seimo narė Agnė Bilotaitė. Galbūt klystu, tačiau man pasirodė, kad jaunoji konservatorių-krikščionių demokratų atstovė kalbėjo per daug optimistiškai, kad jos optimizmas – mažai kuo pagrįstas. Žodžių, minčių, idėjų laidos metu pažerta užtektinai. Tačiau parlamentarė A. Bilotaitė pasakojo tik apie tai, „kaip turėtų būti”. Ir beveik nieko konkrečiau neištarė apie tai, „kaip pasiekiami norimi rezultatai”. Ne ką konkrečiau kalbėjo ir laidoje dalyvavę vyresniosios kartos politikai –

Kodėl Lietuvos jaunimas bijo politikos?

GINTARAS VIŠOCKAS

Vidmantas Žiemelis su Artūru Paulausku.

Prisipažinsiu, jau galvą sopa nuo gausių viešų pareiškimų, kokia tvarka privaloma normaliai surėdytoje valstybėje. Tik pamanyk: politika yra garbinga veikla, jaunas žmogus privalo patikėti, kad savo darbu ir pastangomis gali dalyvauti valstybės kūrimo veikloje, jaunimas dažnai nepasitiki savo jėgomis, tačiau jį reikia padrašinti, paskatinti, politikų tikslas – raginti jaunimą rinktis politiko kelią, įsijungti į visuomeninę veiklą, svarbiausia – neuždaryti kelių, kuriais jaunimas galėtų ateiti į politiką... Visa tai – tiesa. Banali, daug sykių girdėta tiesa. Ponai, kur konkretūs pasiūlymai, kaip sudaryti normaliai dirbančią valstybę, kurioje deramą vietą užimtų jaunoji karta?

Mano požiūris į šiandieninį jaunimą nėra optimistiškas. Karti gyvenimiška patirtis byloja, jog net politiko kelią pasirinkę vaikinai ir merginos bijo garsiai dėstyti savo mintis. Per pastaruosius kelerius metus surengiau ne vieną apskritą diskusijų stalą, prie kurio pasiginčyti kviečiau jaunuosius konservatorius, social-

demokratų, liberalus, krikščionis demokratų. Kalbėdavomės pačiomis įvairiausiomis temomis, pradėdant Lietuvos – Rusijos santykiais, požiūriu į Rusijos – Gruzijos karą ir baigiant vidinėmis Lietuvos aktualijomis. Įskaitant ir diskusijas, kas svarbiau Lietuvai: tautiškumas ar pilietiškas.

Laikraščio „XXI amžius” redaktorius Edvardas Šiugžda neleis meluoti: išimčių nedariau nė vienai partijai. Visuomet stengiausi, kad diskusijose būtina dalyvautų konkuruojančių politinių jėgų atstovai. „XXI amžiaus” redaktorius E. Šiugžda buvo aktyvus šių žurnalistinių pokalbių dalyvis. Esant reikalui, paliudys, jog tribūna būdavo suteikiama visoms politinėms pakraipoms.

Deja, dabar tokių pokalbių jau nerengiu. Atvirai kalbant, diskusijų, kai ginčijasi ne vienas ir ne du pašnekovai, – neatsisakiau. Šis žurnalistinis žanras – įdomus, prasmingas, perspektyvus. Tačiau nūnai polemizuojame be Seimo narės A. Bilotaitės išgirtos jaunosios kartos. Tiesiog nusprendėme nebekviesti jaunimo. Skamba nemaloniai? Senamadiškai?

Tuoj paaiškinsiu, kodėl buvome priversti taip pasielgti.

Ogi nekviečiame ne dėl to, kad būsimieji politikai porintų per daug aštriai ar per daug entuziastingai. Nekviečiame tik dėl to, kad jaunieji politikai nepasakydavo nieko naujo, įdomaus ir originalaus. Neminėsiu konkrečių pavardžių. Tačiau svečių kalbos dažniausiai būdavo kaip du vandens lašai panašios į jų partijų vadovų programines nuostatas. Jei jaunasis politikas – konservatorius, žinok, jo požiūris mažai kuo skirsis nuo prof. Vytauto Landsbergio viešai išguldytos nuostatos. Jei jaunasis politikas – socialdemokratas, jo kalba beveik niekuo nesiskirs nuo viešai išdėstytų Gedimino Kirkilo ar Vytenio Andriukaičio samprotavimų. Skirdavosi nebet tuo, kad vyresniosios kartos atstovai savo nuomone išguldydavo drąsiau, įtikinamiau, raiškiau, o jauniems trūkdavo net šių ypatybių. Žinoma, užsikirtimus ir neraiškumus čia pat galima dovanoti, jei tik būsimieji jaunieji politikai nerodytų begalinio noro „pasakyti kuo mažiau ir atsargiau”.

Tokia jaunimo laikysena, prisipažinsiu, mane nustebino. Sumanęs jaunimui suteikti tribūną pasiginčyti gyvybiškai svarbiais klausimais maniau, jog norinčiųjų atvirai ir aštriai diskutuoti bus į valias. Skaudžiai apsirikau. Diskusijų metu buvo galima jausti, kaip jaunieji politikai stengiasi nenukrypti nuo „generalinės partijos linijos”. Net ir provokuojami atviram pokalbiui **Nukelta į 15 psl.**

Auksinė saleziečio kun. Izidoriaus Sadausko kunigystės sukaktis

IRENA NAKIENĖ-VALYS

Prieš penketą metų atvykusi dirbti į New York, namuose, kuriuose gyvenau, skaitydama iš Lietuvos pastoviai atsiunčiamą žurnalą „Saleziečių žinios“ susimąstydavau, kas tie saleziečiai? Netrukus, persikėlus į Connecticut valstiją, apsidžiaugiau, kad Švč. Mergelės Marijos Nekalto Prasidėjimo vienuolyno koplyčioje vyksta lietuviškos šv. Mišios. Čia susipažinau su saleziečiu kun. Izidoriumi Sadausku. Mano dideliame džiaugsmui, sužinojau, kad tai tas pats kunigas, kuris statė Vilniuje bažnyčią, pro kurią kasdien eidavau į darbą ir matydavau (nežinodama, kas ten statoma), kaip kyla pastatas Lazdynuose.

Didžios pagarbos yra verta šeima, kuri užaugina, išmoksina ir visuomenei atiduoda Dievo tarną bei žmonių dvasios vadovą – kunigą. O dar labiau gerbtina ta šeima, kuri net keletą vaikų išleidžia tarnauti Dievui ir žmonėms.

Kai 1934 m. balandžio 3 d. Sadowkikaime, Punske (Lenkija) lietuvaite ir lenko šeimoje gimė jauniausias sūnus (šeimoje buvo trys sūnūs ir trys dukros), tėvai jį pakrikštijo šv. Izidoriaus – žemdirbių globėjo vardu. Izidorius Sadowski, mokslus pradėjęs Punsko pradinėje mokykloje, vėliau mokėsis pas saleziečius Rožanystok vietovėje, 1951 m. įstojo į saleziečių naujokyną, lankė Liublin katalikų universitetą, o 1961 m. birželio 4 d. buvo išventintas į kunigus.

Kunigystę pasirinkti skatino religinga šeima, kurioje buvo kalbama lietuviškai ir lenkiškai. Šeimos nariai susėdavo bendrai malda, jėgą vykdavo pokalbiai religine tematika. Kun. Izidorius iš vaikystės prisimena savo seserų ir mamos giesmių giedojimą. Viena seserų pasirinko vienuolės kelią. Besimokydamas pradinėje mokykloje Izidorius gyveno šalia bažnyčios. Jos zakristijonas pakvietė vaiką patarnauti šv. Mišiose. Šeiminiškė, pas kurią gyveno mokinukas, parūpindavo vaikui lietuviškos literatūros. Taip iš arčiau susipažino su kunigais, jų darbu ir

gyvenimu. Kun. Izidorius prisiminė, kad per vienas rekolekcijas misionieriui vaikų paklausus: „Kas iš jūsų pavaduos mane, nusenusį?“, net nesusimąstęs pasakė: „Aš“. Gal tai ir buvo pirmas žingsnelis į kunigystę.

Skaužiausi kun. Izidoriaus pri-

voriausiojo rektoriaus delegato gavo pasiūlymą vykti į Lietuvą padėti atkurti saleziečių vienuoliją.

1991 m. vasarą pirmą kartą apsilankė Lietuvoje. Tuo metu čia buvo neramu: Sausio 13-osios žudynės prie TV bokšto; liepos 31-osios Medininkų

tančio šv. Tėvo Jono Pauliaus II laukimas. Atsirado puiki proga priartėti prie vaikų, jaunimo, arčiau susipažinti su parapijiečiais, vaikų auklėjimo įstaigomis, seniūnijos darbuotojais. Salezietis lankė apylinkės gyventojus ir dalijo plakatus su šv. Tėvo atvaizdu, apsilankymo programa, atvirukus su popiežiaus atvaizdu ir jo mintimis. Susikūrus „Caritui“ svarbiausiu darbu tapo senelių, ligonių, vienišų, apleistų žmonių lankymas.

Kun. Izidorius prasitarė: „Visą gyvenimą stengiausi būti šv. Jono Bosko pasekėju, nes jam labiausiai rūpėjo jaunų žmonių gyvenimas“ (šv. Jonas Bosko, vaikų ir jaunimo globėjas, mokėjo tobulai suderinti ir auklėjimą, ir džiaugsmą, ir meilę.) Vasaromis kun. I. Sadauskas dirbo su jaunimu katalikiškose stovyklose Rumšiškėse, Kuršių nerijoje, Palangoje. Globodamas moksleivius su psichine negalia, dvasiškai stiprindamas jų tėvus, aukodamas jiems šv. Mišias, kun. Izidorius įdėjo daug meilės, pastangų ir kantrybės. Moksleiviams už repetacijų lankymą, aktyvų dalyvavimą parapijos šv. Mišiose kun. Izidorius suruošdavo padėkos keliones – lankytasi Elektrėnų čiuožykloje, Šventojoje, Lenkijoje, Čekijoje... Atvykęs iš Kanados kunigas savo visas jėgas skyrė Lietuvos tikintiesiems, ir žmonės jį suprato.

Jau keletą metų, kun. Izidorius gyvena ir dirba Jurgio Matulaičio slaugos namuose Putnam, Connecticut, bei aptarnauja Švč. Mergelės Marijos Nekalto Prasidėjimo vienuolyną. Kunigas yra pajuokavęs: „Jaunystėje ganiau karves ir avis, o likusį gyvenimą dirbau ganydamas žemiškų avelių sielas.“

Galime pasidžiaugti, kad paatogavęs Lenkijoje pas namiškius bei Lietuvoje, salezietis kun. I. Sadauskas parsivežė tik ką išspausdintą, dar dažais kvepiančią pirmąją knygą, skirtą jam ir jo auksinei 50-ties metų kunigavimo sukakčiai pažymėti. Knygą „Tarnystė Dievui ir žmonėms“ parašė E. Venclova, išspausdino „Aušros“ leidykla Punske (Lenkija).

Mums, parapijiečiams ir JAV LB Rytinės Connecticut apylinkės gyventojams, lieka tik pasveikinti uolų, nepaprastai tolerantišką, gerbiantį kitų nuomonę bei pažiūras, mokantį kiekvieną išklausti ir suprasti, taurų lietuviybės puoselėtoją, visada geros nuotaikos, linksma ir optimizmu trykstantį kunigą su šia nuostabia švente. Dievas tesuteikia Jums tvirtos sveikatos ir jėgų toliau sėkmingai dirbantis Bažnyčios ir žmogaus naudai.

Kun. Izidorius Sadauskas vienuolyne Putnam.

siminimai iš sovietinio laikotarpio. Tėvams nebeįgalint mokėti už mokslą, saleziečių mokykloje prie stebuklingosios Marijos paveikslu Izidorius meldėsi ir prašė Dievo ir Marijos pagalbos. Dabar kun. Izidorius galvoja, kad tik Aukščiausiojo ir gerų žmonių dėka baigė vidurinę mokyklą, įstojo į saleziečių vienuolyną ir laiku spėjo duoti vienuolio įžadus, nes komunistai netrukus uždarė saleziečių bei kitų vienuolynų mokyklas bei religinio auklėjimo įstaigas. Baigęs mokslus kunigas dirbo parapijose vikaru ir tikybos mokytoju, klebonavo Cecenov parapijoje.

1985 m. išvyko į Kanadą ir Montrealyje dirbo Šv. Kazimiero bei „Aušros vartų“ lietuviškose parapijose. Vėliau iš Romos (Italija) saleziečių

žudynės; rugpjūčio 19-ąją Rusijoje įvykęs pučas. Laikotarpis buvo sudėtingas – vienuolynų namų nebuvo, o ar buvo išlikę vienuolių saleziečių, neaišku. Tik kardinolas Vincentas Sladkevičius pažadėjo Šv. Antano bažnyčią su parapiją perduoti saleziečiams. Lenkijoje, kalbant su vyr. saleziečių rektoriaus delegatu Romoje, sužinojo, kad Vilniuje, Lazdynų mikrorajone, planuojama statyti naują bažnyčią, saleziečių steigėjo šv. Jono Bosko vardu. Taip 1992 m. lapkričio mėn. salezietis kun. Izidorius Sadauskas (Sadowski) buvo paskirtas Vilniaus Šv. Jono Bosko parapijos administratoriumi. Jis turėjo rūpintis naujos bažnyčios, parapijos namų ir vienuolyno jaunimui statyba. 1993 m. balandžio 18 d. Šv. Jono Bosko parapija Lazdynuose pradėjo tikrąjį gyvenimą. Dar nebuvo bažnyčios, tad gražioje pievoje buvo pastatytas didelis medinis kryžius, o išpažinčių kun. Izidorius klausėsi lietuvių ir lenkų kalbomis prie tvoros pasistatęs kėdė. Kiekvieną dieną meldėsi minios žmonių, iš vaikų darželių ir mokyklų rinkosi jaunimas ir vaikai. Žiemos metu šv. Mišios vyko tiesiog „Minties“, „Versmės“ vidurinėse mokyklose bei vaikų darželiuose.

Didžiausias kun. Izidoriaus džiaugsmas buvo į Lietuvą atvyks-

ATLANTIC
Express Corp. **1-800-775-SEND**
www.atlanticexpresscorp.com

Ocean Freight
Krovinių gabenimas laivu į visas pasaulio šalis.

Auto Export
Automobilių pirkimas bei siuntimas į visas pasaulio šalis.

Small Packages
Smulkių siuntinių siuntimas bei pristatymas į namus Lietuvoje, Latvijoje, Estijoje

Air Freight
Krovinių gabenimas lėktuvu į visas pasaulio šalis.

Trucking
Krovinių pervežimas visoje Amerikoje.

8801 78th Ave *Bridgeview*, IL 60455 Tel. 1 708-599-9680
Fax. 1 708-599-9682 Tel. 1 800-775-7363

Marija Kuprienė, gyvenanti **Riverside IL**, a. a. dantų gydytojos Stanislavos Didžiulienės atminimui skiria 200 dol. „Draugui“. Nuoširdžiai Jums dėkojame už dosnią auką.

Alfonsas Tumas, gyvenantis **Simi Valley, CA**, pratęsė metinę „Draugo“ prenumeratą ir paaukojo 75 dol. laikraščiu paremti. Tariame Jums nuoširdų acių, kad mus skaitote ir dosniai remiate.

Zofija Ripskis, gyvenanti **Homer Glen, IL**, pratęsė metinę „Draugo“ prenumeratą ir prie mokesčio pridėjo 50 dol. Nuoširdžiai Jums dėkojame.

Charles Zygas, gyvenantis **Grand Rapids, MI**, pratęsė metinę „Draugo“ prenumeratą ir prie mokesčio pridėjo 50 dol. Tariame Jums nuoširdų acių.

Tarptautinė konferencija Vilniuje

ALDONA STEMPUŽIENĖ

Konferencija, skirtą M. K. Čiurlioniui (1876–1911), „Jo laikas ir mūsų laikas“, kuri vyks Vilniuje rugsėjo 21–24 d. Lietuvos Muzikos ir teatro akademijoje, vyksta ir amerikietis Northern Kentucky University muzikos profesorius Vance D. Wolverton, Ph. D, CH. M. Profesorius savo pranešimą pavadino „M. K. Čiurlionio įtaka Amerikoje“. Prof. Wolverton Baltijos tautomis ir jų muzikine kultūra susidomėjo išgirdęs estų vyrų choro koncertą. Tyrinėjo latvių chorų dainavimą ir atrado Lietuvių tautinio meno ansamblių „Čiurlionis“. Prieš išvykdamas į Vilnių, kelis kartus lankėsi Cleveland, kur bendravo su buvusiais „Čiurlionio“ nariais, klausinėdamas apie jų veiklą Amerikoje.

Abejoju, ar M. K. Čiurlionis ir ansamblis „Čiurlionis“ turi ką nors bendro, gal tik vardas rodo apie bendrumą. „Čiurlionio“ ansamblis net nedainavo kompozitoriaus Čiurlionio dainų, išskyrus galingą „Sanctus“, kurį giedodavo bažnyčiose.

Kai archyvai išvežti į Lietuvą, nėra galimybių čia gyvenantiems ansamblio nariams rasti medžiagos. Buvusi ansamblio valdyba susidūrė su sunkiu uždaviniu sveičiui mokslininkui suteikti žinių apie ansamblio istoriją. Medžiagos ieškota privačiuose namuose, rūsiuose. Trūko nuotraukų, programų, recenzijų. Buvo surasta labai skurdi informacija su nublukusiomis nuotraukomis.

Susitikimas su sveičiu vyko „Gintaro“ restorano kampe, garso technika buvo su dideliais trūkumais. Pažįstant Alfonsą Mikulskį, jis tokio ansamblio pristatymo nebūtų leidęs. Per visą ansamblio veiklos laikotarpį ansamblio vadovybė, sulaukusi svarbių sveičių, ansamblių pristatydavo gražiausiomis spalvomis ir vaišingumu.

Matėme abejotinos vertės Mikulskio nuotraukas ir labai gražias, ansamblio darbą tęsusių dirigentų nuotraukas, nors jų koncertai buvo tikras ansamblio saulėlydis.

Šiuos trūkumus išdėsius, norisi priminti didelę problemą – mūsų tautos kultūros ir istorijos vertimų į anglų kalbą trūkumą. Tai sudaro sunkumus mokslininkams rinkti

„Čiurlionio“ ansamblis-choras 1946 m. Vokietijoje, Ansbacho DP pabėgėlių stovykloje po įvykusio koncerto. Pirmas iš dešinės sėdi choro dirigentas A. Mikulskis.

medžiagą, su tuo susidūrė ir prof. Wolverton.

Informacija apie „Čiurlionio“ ansamblių yra Lietuvoje. Vilniuje muzikologas Vaclovas Juodpulis bendravo su Ona Mikulskiene, parašė ir išleido jos prisiminimus. Gavome tik vieną knygą, dienoraščio 1940–1950 veiklos. Antra knyga nepasiekė Amerikos krantų, nes trūko lėšų ją išsiųsti.

Noriu pasidalinti keletu svarbių faktų iš to laikotarpio. „Čiurlionio“ ansamblis buvo įkurtas Vilniuje 1940 metais. Artėjant antrajai sovietų okupacijai, jo nariai pasitraukė į Vakarų. Laimei, visiems pavyko susirinkti Vienoje, Austrijoje. Čia pradėjo organizuoti koncertų programą, net atliko keletą koncertų.

1945 metais gegužės mėnesiui pasibaigus karui, ansamblis pradėjo aktyviai koncertuoti, tiesa, labai vargingomis gyvenimo sąlygomis. Likimas buvo palankus – ansamblio veiklą pastebėjo aukšti Alijantų kariuomenės karininkai. Prancūzų armijos generolas Jean de Lattre de Tassigny pakvietė ansamblių dalyvauti pergalės šventėje. Į šventę jis atvyko iš Berlyno, kur turėjo pasitarimus su gen. Dwight D. Eisenhower ir rusų generolu Žukov.

„Čiurlionio“ ansamblis programoje dainavo pasikeisdamas su simfoniniu orkestru. Pranešėja prancū-

zų kalba turėjo progą paskelbė ir apie Lietuvos likimą 1,500 žiūrovų, kuriuos sudarė nugalėtojų kariuomenių 400 aukštų karininkų ir 70 generolų.

Po koncerto gen. de Tassigny įsakymu ansamblis buvo apgyvendintas patogioje viloje Dettingene, kur buvo sudarytos nepaprastai geros sąlygos ruošti koncertams.

Vėliau buvo surengta daug panašių koncertų, vienas jų – net generolo Charlis De Gaulle garbei.

Koncertavo ir Amerikos kariams. Koncertų metu kariuomenės karininkų gretose susipažinta, susitikta su daug Amerikos lietuvių. Jiems ansamblio koncertai buvo kaip stebuklas.

Spauda daug rašė apie koncertus prancūzų, anglų ir vokiečių kalbomis. Jautriausi koncertai vyko tautiečiams, gyvenusiems stovyklose, vargingomis sąlygomis, nežinant, ką atneš rytoj. Koncertus pradėdavo su ašaromis ir baigėdavo su „Namo broliukai“ daina ir vėl ašaromis. Tautiečių gyvenimą prancūzų, amerikiečių ir britų zonose ansamblio koncertai tikrai praskaidrindavo. Alfonsas Mikulskis buvo ansamblio dirigentas ir meno vadovas, kanklių orkestrui vadovavo Ona Mikulskienė, šokių vadovė buvo Marija Baronaitė. Ansamblio valdybos pirmininkas ir išvykų vadybininkas buvo Juozas Stempužis.

„Čiurlionis“ Amerikoje

Į Cleveland jau anksčiau buvo atvykusi Nasvyčių šeima, kuri dėjo pastangas, kad „Čiurlionio“ ansamblis atvyktų į Cleveland ir pradėtų veiklą naujajame žemyne. Jaunutis Nasvytis ir pirmosios bangos imigrantų sūnus Kęstutis Šukys bendrai dirbo planuojant pirmuosius ansamblio žingsnius.

Įsikūrus Cleveland, dvejus metus valdybos pirmininku buvo Juozas Stempužis. 1950 metais jis rengė koncertą Cleveland Orkestro rūmuose, Severance Hall. Cleveland į ansamblio gretas įsijungė daug jaunimo ir, nepaisant sunkių darbų įmonėse, visi savo laisvalaikis atidavė pasiruošimui ir išvykoms.

Ansamblio valdybos pirmininko pareigas iš J. Stempužio perėmė Jaunutis Nasvytis. Metams bėgant, keitėsi pirmininkai: Algis Penkauskas, Džiugas Staniškis, Henrikas Bankaitis, Raimondas Butkus. Didžiausią ansamblio valdybos vadovavimo našta nešė Vladas Plečkaitis, dirbęs nuo 1962 iki 1991 metų.

Amerikoje buvo ilgiausias ir produktyviausias „Čiurlionio“ veiklos laikotarpis. Koncertai žymiausiose Amerikos koncertų salėse, išvykos į Kolumbiją ir Venesuelą ir svajonių išsipildymas – koncertai laisvoje tėvynėje.

Išleistas knygos: pirmoji – rašytojo Vacio Kavaliūno „Gimtosios žemės giesmė“. Kitos knygos išleistos Lietuvoje, Onai Mikulskienei bendradarbiaujant su muzikologu V. Juodpusiū. Išleistas ilgo grojimo plokštėlės, apgailestaujame, kad nebuvo pervestos į kompaktines plokštėles. „Tėvynės garsai“ tebeturi daug gerų koncertų įrašų, gal dar ne vėlu juos įamžinti.

Su maestro Mikulskio liga prasidėjo ansamblio saulėlydis. Jo dvasia nepalūžo, diriguodavo koncertams sirgdamas, bet realybė buvo nedėkinga. Graudu, kad jo svajonė neišsipildė – neteko koncertuoti laisvoje Lietuvoje. Alfonsas Mikulskis mirė 1983 metais.

Ansamblis koncertavo Lietuvoje 1991 metais, dirigavo Gediminas Purlys.

Grįžus iš Vilniaus, ansamblio „Čiurlionis“ veikla buvo nutraukta.

Tad tokios, dar atmintyje likusios akimirkos nepaprastos kelionės daina skelbiančios meilę Lietuvai.

„Čiurlionio“ ansamblis jau Amerikoje su maestro A. Mikulskiu (viduryje).

V. Pliodžinsko nuotr. Nuotraukos iš „Draugo“ archyvo

SKAUTYBĖS KELIAS

Redaktorė Aušra Jasaitytė-Petry • 8830 Magnolia Court • Orland Park, IL 60462 • El. paštas: ausra67@sbcglobal.net

Skautybės fondas

Lietuviškosios skautybės fondas (LSF) Lietuvių skautų sąjungoje buvo įsteigtas 1975 metais. Fondo tikslas – gautomis bankuose laikomų suaukotojų lėšų palūkanomis remti skautijos veiklą. Palūkanos yra skirstomos kasmet. Taip pat yra remiami skautiškieji leidiniai, vadovų lavinimas, rajonų skautiška veikla, Sąjungos archyvas, Tautinių ir Jubiliejinių stovyklų ruošimas. Per 35 metus jau paskirstyta 338,000 JAV dolerių. Nejudinamas, pagrindinis kapitalas 2010 m. pabaigoje buvo 396,000 dolerių.

Fondo pajamos kaupiamos įvairiais būdais. Norėdami išlaikyti skautišką jaunimą sąmoningais lietuviais, aukotojai asmeniškai atsiunčia auksą Fondo išdininkui. Aukojama įrašant giminių, draugų vardus, ypač šermenu metu. Laukiame ir testamentinių palikimų. Taip pat ruošiami auksų vajai paštu. Auksas galima nurašyti nuo federalinių pajamų mokesčių. Kiekviena auksa yra didžiai vertinama ir laukiama. Auksas galite siųsti LSF išdininkui Romui Jakubauskui adresu 14 Nancy Dr., Auburn, MA 01501

LSF iš 2010 metų gautų palūkanų parėmė Lietuvių skautų sąjungą – Seserijos ir Brolijos vadovų lavinimo programas, „Skautų aidą“ bei Europos rajone leidžiamą laikraštėlį, LSS archyvą ir kitus LSS tarybos projektus.

LSS tarybos vardu dėkoju LSF valdybos pirmininkei, v. s. Birutei Banaitienei ir valdybos nariams už jų darbą ir pastangas auginant Lietuviškosios skautybės fondą mūsų skautiško jaunimo gerovei.

v. s. fil. Gintas Taoras
LSS tarybos pirmininkas

„Sietuvos“ draugovės Rudens sueiga

Trisdešimt uniformuotų sesių atėjo į iškilmingą sueigą sesės Vilijos erdviose namuose. Sueiga vyko panašioje į salę patalpoje su sofa, foteliais, staliukais ir kėdėmis, su didelėmis stiklo durimis, pro kurias veržėsi saulė ir rudens spalvos, kviečiančios mus džiaugtis gamta, kurios draugėmis mes, skautės, esame.

Sesės (iš kairės): Aušrelė Sakalaitė, „Sietuvos“ draugininkė Vilija Kerelytė ir Birutė Vindašienė, apdovanota Padėkos ordinu.

Pagerbdamos mirusią sesę Jolanda, sueigą pradėjome tylos minute. Sesė Vilija pakvietė pasiklausyti giesmės „Sutelk mus, Viešpatie, visus būrin...“ įrašo. Tos, kurios žinojo jos žodžius, pritarė giesmei, o kitos braukė ištryškusių ašarą ir dėkojo Dievui už skautišką šilumą ir draugystę, kuri mus visas jungia. Tą gražiai nusako a. a. sesės Vaičiūnienės eilėraštis, kurį perskaitė sesė Sofija Jelionienė.

Po skanių užkandžių rikiuote ir Pirmijos išakymu prasidėjo iškilmingoji sueigos dalis. Draugininkė įteikė jvs. Birutei Vindašienei Padėkos ordiną. Visos sugiedojome „Ilgiausių metų“ ir baigiame su šūksniu: „Valio“. Džiaugiamės, kad mūsų

sesės darbai buvo taip gražiai įvertinti.

Sesė Vilutienė perskaitė praėjusios sueigos protokolą: prisimename knygos „Between Shades of Gray“ sutiktuves; Tėvo dieną; Birželio trėmimus. Praėjusią sueigą baigėme patriotinėmis dainomis. Išdininkė pranešė apie 50 dol. auksą „Draugui“ ir supažindino su išdu.

Ateityje mūsų sueigos ir toliau vyks ketvirtadieniais 1 val. p. p. Numatėme, kad spalio 20 d. vs. Sofija Jelionienė ves a. a. sesės Vaičiūnienės paminėjimą, lapkričio 17 d. vs. Alė Namikienė kalbės apie skautybę, o gruodžio 15 d. švėsime Kūčias Vilijos namuose.

„Sietuvos“ draugovė globoja sesės Marijos Remienės knygos „JAV lietuvių kultūros keliuose“ pristatymą, kuris įvyks lapkričio 13 d. Lietuvių dailės muziejuje Pasaulio lietuvių centre. Ruošiamės būsimai loterijai PLC mugėje, jau renkame jai laimėjimus. Neužmiršome ir sesės Nijolės Užubalienės, gyvenančios tolimoje Australijoje. Išsiuntėme jai visų pasirašytą atviruką su sveikinimais ir linkėjimais.

Po sueigos apžiūrėjome didelį Vilijos kiemą, kuriame šimtamečiai medžiai aukštyn kelia šakas ir teikia malonų pavėsį. Kiek šiame kieme nuostabių augalų! Prie kiekvieno augalo išmeigta kortelė su jo pavadinimu. Kiemas pilnas keramikos statulėlių, grybų. Yra net tiltelis per akmenimis išdėtą šaltinėli. Šone stovi medinė šv. Pranciškaus statula ir saugo kiemą bei namus. Kiek daug darbo Vilija įdėd! Bet jos pasakymu, tas darbas yra sveikas poilsis.

Džiaugiamės šia sueiga bei ateities planais ir dėkojame sesei Vilijai, kad mus išjudina iš saldaus snaudulio.

Rita Fabijonienė

Skautai Didžiojoje Britanijoje Programuotojas, skautas, muzikantas – viskas suderinama!

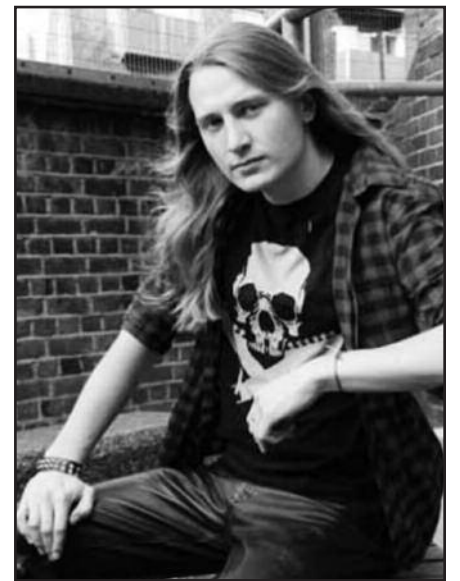
„Nespėju, bet stengiuosi nuleisti rankų“, – paklaustas, ar užtenka laiko užsiimti viskuo, ką mėgsta, atsako Vladas Chockevičius. Anglų aplinkoje užaugęs Vladas nepamiršta lietuviškų šaknų ir aktyviai dalyvauja skautų veikloje. Gyvenimui užsidirbti žada programuodamas, o dvasinės pilnatvės ieško kurdamas, grodamas ir dainuodamas roką. „Atvykau į Londoną seniai, prieš septynerius metus, kartu su tėvais – buvau trylikametis. Augau anglų aplinkoje ir pasigedau lietuviškumo savo gyvenime. Taip atradau skautavimą, kuris man padėjo nepamiršti savo gimtinės ir išlaikyti tapatybę ir tautiškumą. Muzikos kelias prasidėjo dar Lietuvoje, muzikos mokykloje, nors daugiau šioje srityje nuveikiau jau būdamas Anglijoje. Nuvykdavau ir į Lietuvą pakoncertuoti, kai tik atsirasdavo proga. Esu tikras, kad jei nebūčiau išvykęs, savo visus pomėgius ir užsiėmimus būčiau sugebėjęs įgyvendinti ir Lietuvoje – ten tiek pat galimybių, kiek čia. Tereikia tik noro ir pastangų“, apie savo gyvenimą Londone pasakoja Vladas.

Šiuo metu Vladas studijuoja universitete Londone kompiuterių mokslus ir žaidimų kūrimą, mat kaip sako pats – turėjo pasirinkti – ar eiti profesionaliu muzikos keliu, ar įgyvendinti tai, ką jau seniai buvau pamėgęs – programavimą. Nusprendęs, kad nenori tapti muziku profesionalu, grojančiu kitiems atlikėjams. Jam patinka rašyti savo dainas ir jas pačiam atlikti, todėl ir pasirinko kompiuterius kaip pragyvenimo šaltinį, o muziką – kaip sielos atgaivą. „Kompiuteriai leidžia nepervargti fiziškai, tad vakare po darbo galiu dar ir pagroti su grupe. Stengiuosi suderinti viską“, – sako apie savo pasirinkimą jaunuolis, kuriam prie širdies ir skautavimas.

„Aš dievinu mišką. Laukiu kiekvieno žygio ar stovyklos – tai pabėgimas nuo pilkos ir nuobodžios civilizacijos. Kita vertus, skautas irgi yra žmogus ir turi rasti būdą, kaip pragyventi šiuolaikiniame pasaulyje. Už skautavimą niekas pinigų nemoka (o tai yra labai gerai) – tai yra visiškai dvasinis ir idėjinis dalykas. Priklausau Lietuvių skautų sąjungai (nepainioti su Lietuvoje veikiančia kita organizacija – Lietuvos skautų sąjunga). Skautavimas – tai nėra tik veikla, pomėgis, mokymo įrankis ar būdas praleisti gerai laiką. Tai yra ir gyvenimo būdas. Pabaigus mokyklą labai sumažėjo laisvo laiko, vis tiek

stengiuosi palaikyti šią veiklą“, – sako apie save skautas.

Lietuvių skautų sąjungos narių gretos yra pakankamai didelės, tačiau aktyvių skautų yra kiek mažiau. Jie stengiasi palaikyti tradiciją – po vieną renginį per mėnesį. Į žygius, savaitgalius ir renginius dažniausiai susirenka apie 10–15 žmonių. Kaip ir visi skautai tradiciškai turi savo kasmetę vasaros stovyklą, kurioje susirenka daugiau nei 100 dalyvių. Organizacijoje yra labai įvairaus amžiaus

Vladas Chockevičius.

skautų – visi kviečiami dalyvauti, tiek maži, tiek suaugusieji. Per metus vykstantys renginiai vis labiau ir labiau pritraukia jaunimo. Panašu, kad yra daug atvykėlių, kurie pasiilgsta gamtos, miško, lauko ir gerų draugų kompanijos.

Į klausimą, ar skiriasi skautavimas čia, Anglijoje, kurią galima pavadinti skautų gimtine, Vladas atsako: „Bendros skautavimo idėjos ir principai išlieka bendri. Skiriasi tik būdai, kaip tas idėjas įgyvendiname. Asmeniškai, nesu dalyvavęs nei vienoje anglų skautų stovykloje. Esu girdėjęs, kad pas juos yra šiek tiek daugiau civilizacijos ir patogumų, nei pas mus. Mes stengiamės atsikratyti kuo daugiau elektronikos. Važiuojant iš namų į stovyklą nenorime atvažiuoti į dar vienus namus su elektra – norime gyventi gamtoje, taip kaip ir gyveno patys pirmieji skautai – juk taip įdomiau!“

Daugiau informacijos apie skautų veiklą Anglijoje – www.lsseuropa.uk

Paruošta pagal
www.lsseuropa.uk

2012 metų vasaros stovyklų datos:

– nuo liepos 8 d. (sekmadienio) iki liepos 14 d.: Jūrų skautų/skaučių ruošiamą Buriavimo stovyklą.

– nuo liepos 15 d. (sekmadienio) iki liepos 28 d.: Čikagos lietuvių skautų ruošiamą vasaros stovyklą.

Taip pat pranešame šių metų Čikagos lietuvių skautų tradicinės Kaziuko mugės datą. Tradicinė Kaziuko mugė įvyks 2012 m., sekmadienį, kovo 4 d. Pasaulio lietuvių centre, Lemont.

„DRAUGO“ LIETUVIUKAI

Redaktorė Laima Apanavičienė • El. paštas: laimaa@hotmail.com

Nuoširdžiai sutikta P. Mašiotų knyga

Rugsėjo 30 d. Kauno rajono savivaldybės viešojoje bibliotekoje buvo sutikta Aurelijos Makūnienės labdaros ir paramos fondo lėšomis išleista Prano Mašiotų knyga „Girdėta negirdėta“. Knygos sutiktuvėse ir iliustracijų parodos atidaryme buvo pristatoma projekto idėja, paskirtis ir reikšmė, vaikų lūpomis skambėjo P. Mašiotų mintys, gausus susirinkusiųjų būrys stebėjo nuoširdžius pasakų motyvais sukurtus moksleivių vaidinimus.

Renginyje dalyvavo Aurelijos Makūnienės labdaros ir paramos fondo komiteto narės, Kauno rajono savivaldybės atstovai, Garliavos seniūnė Nijolė Tarvydienė, rašytojas Laimonas Inis, P. ir J. Mašiotų palikimo puoselėtojų draugijos nariai, rajono bibliotekų atstovai, knygos iliustracijų autoriai – Lapių pagrindinės mokyklos mokytojos Dalios Audėjaitienės 1–10 klasių moksleiviai, Lapių pagrindinės mokyklos, Garliavos Juozo Lukšos gimnazijos, Garliavos Jonučių vidurinės mokyklos mokiniai.

„Vartydamas šią knygą jaučiu meilę ir pagarbą rašytojui. Tai – nauja ir nematyta dovana, kuri buvo dalijama visiems Kauno rajono pirmokams Rugsėjo 1-osios proga. Kiekvienas parašytas žodis ir kiekviena iliustracija žadina jausmus“, – apie pristatomą knygą sakė 12 knygų vaikams autorius L. Inis.

Knyga „Girdėta negirdėta“ šių metų rugsėjį pateko į visų 736 Kauno

rajono mokyklose pradėjusių mokslus pirmokų ir jų mokytojų rankas. Po knygos pristatymo likusios knygos („Girdėta negirdėta“ išleista 1,200 egz. tiražu) bus išdalintos bibliotekų filialams, mokyklų bibliotekoms, pradinių klasių mokytojams.

„Ši knyga atlieka daug funkcijų. Ji ugdo pagarbą šaliai, puoselėja jauniosios kartos vertybes. Knygą mokytojai gali naudoti pamokų metu – mokiniai mokysis skaityti ir susipažins su pirmojo Lietuvos rašytojo vaikams, kuris gyvena mūsų krašte, mintimis“, – teigė fondo direktorė A. Makūnienė.

Anot knygos iliustravimą kuravusios Lapių pagrindinės mokyklos dailės mokytojos D. Audėjaitienės, darbas buvo sunkus ir sudėtingas – teko perversti daugybę vaikams skirtų knygų, stebėti jų iliustracijas. „Knygoje spausdintuose tekstuose kalbasi medžiai, gyvūnai. Teko gerai apgalvoti, kaip juos pavaizduoti“, – teigė D. Audėjaitienė. Dailės mokytojos teigimu, ji džiaugiasi atliktu darbu – labai smagu girdėti gražius atsiliepimus apie šią knygą.

Renginio metu buvo įteiktos padėkos D. Audėjaitienei, Kačerginės pagrindinės mokyklos mokytojai Virginijai Pūrienei, ugdančiai jaunuosius mašiotukus (P. ir J. Mašiotų palikimo puoselėtojų draugijos narius) ir visiems knygą iliustravusiems mokiniams: Aušrinei Klovaitėi, Gabijai Krukauskaitėi, Ievai Kaukėnaitėi, Kamilei Džiugaitei, Indrei Kirlytei, Viltei Kirlytei, Eglei Kirlytei, Inetai Gradzevičiūtei, Evelinai Kovalenkinaitei, Rasai Šumskytei, Egnei Kuliešaitėi, Monikai Tutlytei, Gintarei Lukoševičiūtei, Atėnei Aliukonytei, Barborai Audėjaitytei, Mažvydui Bartkevičiui.

„Girdėta negirdėta“ – ketvirta Aurelijos Makūnienės labdaros ir paramos fondo lėšomis išleista knyga. Kitais metais fondo surinktomis lėšomis vėl žadama moksleiviams padovanoti gražias mintis skleidžiančias knygas.

Prano Mašiotų knygos „Girdėta negirdėta“ iliustratorių autoriai.

Rengėjų nuotraukos

Knygelių iš serijos „Prano Mašiotų knygynėlis“ galima nusipirkti ir „Draugo“ knygynėlyje.

Knygynėlio adresas: 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629.
Tel. pasiteiravimui: 773-585-9500

Rudeniniai sveikinimai

VIRGINIJA MOCKEVIČIENĖ

Sveikiname visus su vėl prasidėjusiu rudeniu! Su nauju rugsėju, buvę, esantys ir naujai atėję į lietuviškų mokyklų klases – mokinukai ir mokytojai.

O sveikinimą Jums siunčiame iš Rytinės pakrantės, Rochester NY, Edvardo Gervicko mokyklėlės, kuri šiemet jau skaičiuoja septintuosius veiklos metus.

Mes esame laimingi, kad ir toliau galime susitikti, mokyti – šokti ir dainuoti, tęsti lietuviškas tradicijas, o mūsų gretose – net 21 vaikas, kurių amžius nuo 3 iki 13 metų. Laimingi, kad neleidžiame pranykti lietuviškam eilėraščiui, dainai, kad turime galimybių susitikti su įdomiais žmonėmis.

Rugsėjo 17 d. pas mus svečiavosi viešnia iš Cleveland, OH. Ona Pučkoriūtė-Zalensas, kuri atvežė nepaprastai puikų lėlių teatro spektaklį „Undinė“, pagal danų rašytojo H. K. Anderseno pasaką. Aktorė visus užbūrė nepaprastu profesionalumu (pati yra baigusi Lietuvos konservatoriją 1979 m. ir įgijusi aktorės specialybę).

Tai savarankiškas O. Pučkoriūtės darbas, kuriam muzika sukūrė kompozitorius Faustas Latėnas, prie spektaklio kūrimo prisidėjo dailininkai Vega Vaičiūnaitė ir Vytautas Pakalnis.

Mažai apšviestoje patalpoje jaukiai įsitaisę vaikai sekė kiekvieną aktorės judesį, balso intonaciją, nuolatos kintančias dekoracijas.

Vaidinimo erdvė – didelė knyga, kur verčiant lapus keliauji į jūros gelmes, raganos buveinę, plauki lengvu princo laivu ar vaikštai po karaliaus rūmus...

Lėlės – popierinės, plokščios marionetės, bet jos nebūtų tokios žavios, jei kiekviena nekalbėtų savo balsu, domintų balso intonacija. Nedaugelis suprato lietuvišką tekstą, bet budriai stebėjo judesius, lyg užburti žiūrėjo į kintančius vaizdus. Vienas mažylis, suprantantis lietuviškai, vis glaudėsi ir kartojo: „Aš bijau raganos...“ O gal taip jo vaizduotė veikė rausvų raganos labirintų šešėliai...

Spektaklis truko 35 min., bet salėje buvo tylu. Tik nutilus muzikos garsams, tarsi visi atsibudo. O sujudę tada, kai buvo atidarytas senas išsipūtęs lagaminas, kuris slėpė daugybę lėlių. Drąsuolių, norinčių išbandyti, pakilnoti, pajudinti, pama-

tuoti, netrūko! Pati aktorė mielai pasakojo, koku būdu pagamintos lėlės, iš kur jos atvežtos, kaip galima jas valdyti, nedraudė liesti, nešioti – tai buvo vienas didžiausių malonumų!

Dėkingi aktorei Onutei, dėkingi Ed. Gervicko fondui, leidusiems patirti tokį džiaugsmą. Spektaklis sužavėjo ne tik vaikus, bet ir mokytojus bei tėvus!

Spektaklio emocijoms atslūgus, mūsų laukė dar viena staigmena, kurią mums pateikė iš New Jersey valstijos specialiai atvykęs Šiaurės Amerikos Lietuvių fizinio auklėjimo ir sporto sąjungos vadovas, lietuvių Fondo tarybos Laurynas R. Misevičius. Jis įteikė 1,000 dol. čekį E. Gervicko lituanistinės mokyklos vadovei Aušrai Clifford. Kaip žinia, jau keletus metų Lietuvių Fondas yra

Aktorei Onai Pučkoriūtei-Zalensas padedant, gal ir aš tapčiau aktore.

Edvardo Gervicko lit. m-los archyvo nuotr.

įsteigęs apdovanojimą lietuvių vyrų krepšinio A lygio nugalėtojams. Krepšinininkas 1,000 dolerių čekį dovanoja pasirinktai JAV veikiančiai lituanistinei mokyklėlei.

Šiemet birželio mėnesį Worcester, MA vykusioje sporto šventėje minėtas varžybas laimėjo čikagiečių komandoje jau eilę metų žaidžiantis Motiejus Reimeris, šiuo metu gyvenantis Rochester NY. Jo pasiūlymu „Lituanicos“ iškovojo piniginių laimėjimą nuspręsta dovanoti E. Gervicko lituanistinei mokyklai. Esame dėkingi komandai už šią dovaną mums, o ypač Motiejui Reimeriui, kuris atvyko į mokyklėlę ir kartu su Laurynu po spektaklio įteikė šį čekį.

Valdovų rūmai netrukus vėl sulauks statybininkų

ALGIS VAŠKEVIČIUS

Planuojama, kad jau spalio mėnesį į Valdovų rūmus Vilniuje vėl sugrįš statybininkai – bus atnaujinti rūmų atstatymo darbai. Jie buvo sustabdyti prieš kelis mėnesius dėl to, kad Viešųjų pirkimų tarnyba, radusi nemažai pažeidimų, pareikalavo nutraukti sutartį su rangovu – Panevėžio statybos tresto bendrove. Bendrovė sutiko nutraukti sutartį, bet ji privalės pabaigti numatytus darbus.

Apie tai, kad Valdovų rūmų statyba turi būti tęsiama, pasisakė Pasaulio Lietuvių Bendruomenė, daug įvairių visuomeninių organizacijų, šalies intelektualai. Per dešimt metų rūmų atstatymui pinigų aukojo apie 70,000 žmonių, kurie tam skyrė iš viso apie 6 mln. litų (apie 2,5 mln. dol.). Rūmų statybos kaina nuo pradinės 114 mln. litų (47,5 mln. dol.) jau išaugo iki 367 mln. litų (apie 152,9 mln. dol.). Pirmajam rūmų atstatymo etapui baigti dar reikia apie 13,3 mln. dol.

Nors rūmai oficialiai buvo atkurti 2009 metų liepos 6-ąją, minint Lietuvos vardo minėjimo 1000-metį, tai buvo tik simbolinis atidarymas, kuriame dalyvavo 15 valstybių valdovai ir vadovai. Atkurtieji rūmai turėtų tapti Lietuvos valstybingumo ir tautinio pasididžiavimo simboliu, pilietinio auklėjimo ir kultūros paveldo pristatymo centru.

Dabar, kai rūmuose nevyksta statybos darbai, ten gali patekti nedidelės turistų grupės, iš anksto užsiregistravusios ir susitarusios su gidu – rūmų darbuotoju. Pavieniai lankytojai į rūmus gali patekti retai, kai vyksta kokie nors renginiai. Kai praėjusiais metais čia buvo rengiamos ekskursijos, į jas skubėjo užsiregistruoti daugybė žmonių, ir ne visi norintys patekti sulaukdavo eilės.

Iki galo įrengus Valdovų rūmus juose veiks kilnojamos parodos, teatro salė, kurioje bus rodomi spektakliai, vyks koncertai. Didžiajame rūmų kieme yra puiki akustika, čia apsilankę muzikai pastebėjo, jog klasikinė muzika skambės puikiai. Rytiniame rūmų korpusuose numatyta įkurti kulinarinio paveldo restoraną, čia bus naudojamos senosios receptūros, o norinčiųjų šiame restorane rengti iškilmingus renginius, minėti svarbias progas jau yra ir dabar.

Cokoliniame aukšte rodomi išlikę rūmų mūrai. Jie labai aiškiai atskirti nuo naujai pastatytų konstrukcijų, o anksčiau buvusios trys menės dabar sujungtos į vieną erdvę. Čia supažindinama ne tik su išlikusiais

Vilniaus panorama pro bokšto langus.

XVI amžiaus pradžioje statytų Valdovų rūmų mūrais, bet ir su Gedimino kalno papėdėje buvusiu pirmąja gyvenvietė. Šalia mūrų galima pamatyti puikiai išsilaikiusį medinį XVII amžiaus šulinio rentinį.

Ne visi radiniai priklauso atkurtiems Valdovų rūmams – dalis jų yra buvusios gyvenvietės palikimas. Skaičiuojama, kad iš viso aptikta apie 300,000 pačių įvairiausių radinių. Tarp jų – daug interjero detalių, taip pat rūbų, avalynės detalių – net keliolika batų. Archeologiniai radiniai, interjero ir kitos vertybės šiuo metu yra rodomos netoli nuo rūmų esančiame Taikomosios dailės mu-

nys, išpūdingesnės lubos. Visos menų sienos yra tuščiaidurės, jose paslėpti įvairiausi laidai, vėdinimo ir šildymo sistemos, įvairūs detektoriai. Kai rūmai bus atverti lankytojams, veiks liftai, eskalatoriai. Valdovų rūmai atitiks visus tokiems muziejams keliamus reikalavimus, čia bus sukurtas idealus mikroklimatas, todėl į juos bus galima atgabenti laikinas parodas iš Ermitažo Sankt Peterburge ar Luvro Paryžiuje.

Tiesiog neįmanoma nepastebėti ir nesigėrėti Valdovų rūmų menėse esančiomis krosnimis. Jos atlieka tik dekoratyvinę funkciją ir nebus kurenamos. Krosnis sukūrė Kauno kera-

valdovės korpusui, talpina 400 žmonių. Šioje erdvėje planuojama rengti įvairius valstybinius renginius, priminti karalius, prezidentus.

Didieji Lietuvos kunigaikščiai savo rezidencijas Vilniuje turėjo tiek Žemutinėje, tiek Aukštutinėje pilyse, jie mėgo gyventi ir Trakų pilyse. Vilniaus pilyse, kurių dalis yra ir atstatomi Lietuvos didžiųjų kunigaikščių rūmai, buvo perstatytos ir išplėtos didžiojo kunigaikščio Vytauto (1392–1430), nes jis planavo čia surengti savo karūnavimo iškilmes.

Rūmų rekonstrukcija buvo baigta prieš 1530 metų gaisrą, o vėliau rūmų plėtra rūpinosi Žygimantas Augustas, Lietuvą pradėjęs valdyti 1544 metais. Po 1610 metų gaisro rūmai vėl buvo perstatyti, o ypatingas jų suklestėjimas buvo XVI ir XVII amžiaus pirmoje pusėje, kai čia rinkosi Ponų taryba ir Seimas, vyko teismai, saugota Lietuvos Metrika ir įždas, buvo kalami pinigai, sukaupta didžiulė ir labai vertinga biblioteka. Rūmų klestėjimas baigėsi 1655 metais, kai Vilnių užėmė Maskvos ir kazokų kariuomenė – rūmai buvo nusiaubti ir išgrobstyti. Ir vėliau jie buvo naikinami, o 1799–1801 metais rūmų mūrai buvo nugriauti, net ir pamatai naikinami.

Nuoseklūs rūmų teritorijos archeologiniai tyrinėjimai buvo pradėti tik 1987 metais, o 2000–2001 m. Lietuvos Respublikos Seimas ir Vyriausybė priėmė nutarimus dėl šių rūmų Vilniaus Žemutinėje pilyje atkūrimo. Pradėjo atstatymo darbai, kurie sulaukė nemažai įvairių vertinimų ir komentarų. Kol kas neaišku, ar pavyks rūmų statybą baigti iki 2013 metų, kaip planuota anksčiau, kai Lietuva perims pirmininkavimą Europos Sąjungai.

Atkurtieji rūmai.

ziejuje.

Įdomu pasidairyti ir po atkurtas įvairių stilių menes: antrajame aukšte – į gotikines, renesansines ir barokines, trečiajame – į renesansines. Kuo arčiau valdovo kambario, tuo jos puošnesnės: įmantresnis grindų raštas, didingesnės ir puošnesnės kros-

mikai, 27 rūšių kokliai krosnims kurti naudojantis autentiškais XVI a. pavyzdžiais. Senosios krosnių detalės į Kauną atkeliavo sudužusios ar kitaip nuniokotos laiko. Šiam darbui Kauno keramikai ilgai ir kruopščiai ruošėsi. Buvo surinkta visa įmanoma informacija apie senuosius koklių gamybos būdus, tyrinėta molio, glazūrų sudėtis, jų spalvinė gama. Iš šukių keramikai tyrinėjo, ką ir kaip darė senieji meistrai – ką išpaudė pirštu, ką įmušė ir panašiai.

Renesansinės Audiencijų menės lubos bus dažomos ir iš dalies auksojamos. Informacijos apie Valdovų rūmuose buvusias lubas nedaug, todėl kuriant jas remiamasi šių rūmų dvynės – Krokuvos Vavelio karališkosios pilies paveldu. Ši salė yra vienintelė visuose rūmuose, kurios visos grindys yra glazūruotos. Kitose menėse jos neglazūruojamos, nes tokias grindis sudėtinga prižiūrėti – daug lankytojų jas paprasčiausiai „nuvaikščiotų“.

Trečiajame aukšte esanti Didžioji renesansinė menė, priklausanti

Įėjimas į rūmus.

Senųjų statinių pamatai.

A. Vaškevičiaus nuotr.

Paruošė Nijolė Nausėdienė • El. paštas: nausediene@aol.com

MŪSŲ STALUI

BUROKĖLIAI – POPULIARI LIETUVIŠKA DARŽOVĖ

Šeiminkės dažniausiai burokėlius naudoja barščiams virti ar mišrainei gaminti, tačiau ši daržovė naudinga visa – nuo lapų iki šaknų. Todėl burokėliai mūsų virtuvėje galėtų užimti svarbesnę vietą – juk piniginės smarkiai neištuštins, o sveikatos tikrai suteiks.

Augino kaip vaistinius augalus

Burokėliai – vienos iš tų daržovių, prie kurių mes esame tiek pripratę, kad neižvelgiame jose nieko ypatinga. Net visuotinio deficito laikais iš daržovių parduotuvių lentynų burokėliai niekuomet nedingdavo. Jie gelbėdavo kiekvieną šeiminkę: paruošė mišrainę, išvėrė barščius, kad ir be mėsos, – galima ir šeimą pamaitinti, ir svečių priimti.

Kad burokėlių sultys gali išgelbėti nuo įvairiausių ligų, daugelis tuomet nenutuokė. Tai, žinoma, labai stebina, nes dar nuo neatmenamų laikų, I–II tūkst. pr. Kr. asirai, babiloniečiai, persai burokėlius augino ne tik kaip daržoves, bet ir kaip vaistinius augalus. Lapiniai burokėliai minimi itin sename rašytiniame šaltinyje – babiloniečių karaliaus Merochacho Baladano (722–711 m. pr. Kr.) sodo augalų sąrašė.

Dabar burokėlių lapus maistui naudoja tikrai ne visi, tačiau be reikalo! Juk anksčiau burokėlius augino būtent dėl lapų – mūsų protėviai niekuomet jų nelaike atliekoms. Tais senais laikais niekas net neįtarė, kad maistui galima naudoti ir burokėlių šaknis. Ši išganinga mintis paskutiniaisiais amžiais prieš Kristų pirmą kartą aplankė Romos gyventojus. Būtent tuomet buvo išvesta šakninių burokėlių rūšių. Apie tai galima sužinoti iš Aristofano ir Hipokrato (IV–V a. pr. Kr.) bei Teofrasto (IV–III a. pr. Kr.) veikalų. Kaip ir lapai, šaknis buvo naudojamos ne tik maistui, bet ir medicinos reikmėms.

Viduramžiais burokėliai paplito visoje Europoje, o Renesanso epochoje juos imta auginti maistui, pašarams.

Naudingosios savybės

Neišskirtinės išvaizdos burokėliai savo naudingosiomis savybėmis yra pranašesni už daugelį daržo gražuolių. Vitaminų, cukraus, mineralinių medžiagų (ypač šarminių) juose daugiau negu morkose. Burokėlių šaknyse yra 10,6 proc. cukraus, 4,3 proc. baltymų, pektinų ir rūgščių – obuolių, citrinų, rūgštynių. Yra daug askorbo rūgšties, daug B grupės vitaminų, rutinų ir kt. Burokėliuose daug ir mineralinių medžiagų: geležies, jodo, magnio, kalcio, kalio.

Burokėlių šakniavaisiuose susikaupia daug vitamino P, stiprinančių kapiliarų sienelės. Šio vitamino labai mažai yra kopūstuose ir pomidoruose, kurių mes suvalgome labai daug, o daugelyje kitų daržovių jo apskritai nėra. Be to, valgant burokėlius, vitaminas P lengvai pasisavinamas dėl juose esančios askorbo rūgšties. Labai naudinga burokėlius valgyti sergant širdies ir kraujagyslių ligomis, anemija, hipertoniya, nutukus.

Burokėliuose esantys kobalto junginiai suteikia jiems ryškia spalvą, o žmogaus organizme jie padeda sintetinti vitaminą B 12 ir skatina kraujodarą. Jodo junginiai, taip pat esantys burokėlių šakniavaisiuose,

dalyvauja skydliaukės hormonų biosintezėje. Gerai žinomos burokėliuose esančios biologiškai aktyvios medžiagos betainas ir betaninas gerina kepenų ląstelių veiklą, saugo jas nuo riebėjimo, taip pat slopina piktybinių navikų augimą. Burokėliuose esantys pektinai saugo žmogaus organizmą nuo radioaktyviųjų medžiagų ir sunkiųjų metalų poveikio, stabdo patogeninių mikroorganizmų vystymąsi žarnyne, padeda pašalinti susikaupusį vandenį ir cholesterolį.

Vertingosios sultys

Gydymui dažniausiai naudojamą burokėlių sultys. Jas galima vartoti sergant mažakraujyste, išsekus organizmui, kai stokojama jėgų. Šių sulčių patariama gerti sergant uždegiminėmis kvėpavimo organų ligomis (pneumonija, pleuritu, bronchitu), skorbuto, inkstų uždegimu (veikia kaip švelnus šlapimo skatinamasis vaistas). Sultys, sumaišytos lygiomis dalimis su medumi, mažina kraujospūdį, todėl jų galima vartoti sergant hipertoniya. Kraujospūdį mažina ir grynos burokėlių sultys. Burokėlių ar sviežių jų lapų košelė išoriškai naudojama sergant uždegiminėmis odos ligomis, esant pūliniams, žaizdoms. Sloguojant virtų burokėlių sulčių lašinama į nosį.

Atkreipkite dėmesį, kad sergant skrandžio opalige, inkstų ir dvylikapirštės žarnos ligomis gerti burokėlių sulčių nepatariama. Be to, svarbu atsiminti, kad prieš geriant burokėlių sultis reikia, kad jos pastovėtų (galima laikyti šaldytuve) ne trumpiau kaip dvi valandas. Vartoti burokėlių sultis reikia atsargiai, kad nebūtų padaryta žala skrandžiui; paprastai jos skiedžiamos vandeniu ar kitomis sultimis santykiu 1:2 (puodeliui vandens – pusė puodelio sulčių). Burokėlių sultis galima skiesti morkų sultimis, salierų sultimis citrinomis.

Įprasti vartoti burokėlių sultis reikia palaipsniui, pradėdant nuo labai mažo kiekio, pamažu jį didinant. Kaip visur, taip ir čia turi būti laikomasi saiko.

Virti ar kepti

Burokėlių sezono metu (dabar jis pačiame įkarštyje) šakniavaisius geriau valgyti žalius. Prieš pat gaminami nulupkite nuo šakniagumbio luobelę, tada jį smulkiai sutarkuokite. Galite paruošti naudingų salotų, pridėję į sultingus burokėlius pomidorų, agurkų, ridikėlių, petražolių ir pagardinę alyvuogių aliejumi. Beje, pagal daugumą receptų, šakniavaisius reikia išvirti. Prieš dėdami burokėlius į vandenį, juos kruopčiai nuplaukite, tačiau nenupjaukite šaknelių ir viršūnelės, antraip sultys ištėkės į puodą.

Jei norite išsaugoti kuo ryškesnę šakniavaisių spalvą, virdami juos į puodą įpilkite ½ šaukštelio acto arba citrinos rūgšties. Virimo laikas priklauso nuo vaisių dydžio ir sezono: smulkūs jauni šakniagumbiai paprastai išverda per 20–30 minučių, seni – maždaug per 1–1,5 valandos. Jeigu norite išsaugoti kuo daugiau naudingųjų medžiagų ir sunaudoti kuo mažiau elektros, šakniavaisius pavirkite apie 15 minučių, o tada palikite karštame vandenyje, kad baigtų virti. Išvirtus burokėlius galima panardinti į šaltą vandenį – taip bus lengviau juos nulupti.

Beje, šiandien dauguma virėjų burokėlius siūlo ne virti, o kepti. Treikia juos susukti į foliją ir dėti 375 F įkaitintą orkaitę 30–40 minučių (laikas priklauso nuo šakniagumbių dydžio). Keptų burokėlių skonis ir spalva „neištirpsta“ vandenyje, todėl toks gaminimo būdas geresnis.

Parengta pagal
„Gamta gydo, gamta maitina“

Silkės sluoksnio su burokėliais

Jums reikės:

- 1 virtas burokėlis,
- 2 silkės,
- 1 saujasvogūnų laiškai,
- 3 virti kiaušiniai,
- 2 šaukštai majonezo.

Silkę supjaustykite ir dėkite sluoksniu į indą. Sudėkite sluoksnį virto pjaustyto burokėlio, užtepkite sluoksnį majonezo, sudėkite smulkintą kiaušinių ir paberkite sluoksnį svogūnų. Vėl silkės, burokėlių... ir t. t., kol viską susluoksniosite. Prieš patiekiant reikia palaikyti bent valandą šaldytuve.

Burokėliai su pupelėmis

Jums reikės:

- 3 virti burokėliai,
- 100 gramų konservuotų pupelių,
- 1 marinuotas agurkas,
- 1 svogūnas,
- druska, malti juodieji pipirai,

majonezas pagal skonį,

Išvirtus burokėlius, agurką ir svogūną supjaustykite kubeliais. Supilkite pupeles, viską pasūdykite, papipirinkite, užpilkite majonezu ir sumaišykite.

Vitamininės salotos

Jums reikės:

- po pusę geltonosios, raudonosios ir žaliosios paprikos,
- 0,5 stiklinės žaliųjų žirnelių,
- 0,5 stiklinės raugintų kopūstų,
- 1 raudonasis svogūnas,
- pusė virto burokėlio,
- alyvuogių aliejaus,
- truputi sėlenų.

Viskas iš burokėlių

Viską susmulkiname, sumaišome, užbarstome žiupsneliu sėlenų, pašlakstome alyvuogių aliejumi. Salotos ne tik skanios, bet ir sveikos. Skanaus!

Apelsinų ir burokėlių salotos

Jums reikės:

- 2 apelsinai,
 - 2 stiklinės apelsinų sultys,
 - 5 burokėliai,
 - druska, pagal skonį,
 - truputi maltų juodųjų pipirų,
 - 1 sauja kedrų riešutai,
 - 4 šaukštai konjako,
 - 4 šaukštai skysto medaus.
- Burokėlius kruopščiai nuplau-

kite, nusauskite, kiekvieną įvyniokite į foliją ir iškepkite karštumo orkaitėje. Ištraukę perliekite šaltu vandeniu, nulupkite, perpjaukite pusiau ir supjaustykite plonais pusgriežinėliais. Paruoškite užpilą: nuo nulauto vieno apelsino nutarkuokite žievelę. Apelsinų sultis supilkite į prikaistuvį, suberkite pusę tarkuotų žievelių ir užvirinkite. Sudėkite medų, supilkite konjaką ir kaitinkite ant silpnos ugnies, kol išgaruos pusė skysčio. Virimo pabaigoje sumeskite likusias tarkuotas žievelės, įberkite žiupsnelį maltų juodųjų pipirų.

Karštu užpilu apšlakstykite burokėlius ir palikite, kad atvėstų. Kedrų riešutus paskrudinkite sausoje keptuvėje, nuluptus (nulupkite ir baltąją odelę) apelsinus išskirstykite skiltelėmis, kiekvieną jų perpjaukite į tris dalis ir sumaišykite su burokėliais.

Tiekdami apibarstykite skrudintais kedrų riešutais.

Receptai iš www.gaspadine.lt

LIETUVOS IR PASAULIO NAUJIENOS

Redaktorė Loreta Timukienė • El. paštas: loretatim@gmail.com

Tobulinasi lituanistinių mokyklų mokytojai

Seminaro dalyviai su užsienio reikalų ministru A. Ažubaliu.

URM nuotr.

Vilnius (ELTA) – Lituanistinio švietimo plėtra užsienyje yra viena svarbiausių „Globalios Lietuvos“ kūrimo programos įgyvendinimo kryptių, užsienyje veikiančių lituanistinių mokyklų mokytojų kvalifikacijos tobulinimo seminaro atidaryme sakė užsienio reikalų ministras Audronius Ažubalius.

Užsienio reikalų ministerijoje spalio 5–7 dienomis surengtu lituanistinių mokyklų mokytojų kvalifikacijos tobulinimo seminaru siekiama stiprinti pasaulio lituanistinių mokyklų veiklą, padėti užsienio lietuviams saugoti gimtąją kalbą, kul-

tūrą ir tapatumą. Seminare pristatomos naujausios lietuvių kalbos mokymo priemonės ir metodika, nuotolinio mokymo galimybės, pedagogai stebės integruotas lietuvių kalbos ir etnokultūros pamokas, keisis gerąja darbo patirtimi.

Seminare dalyvauja 41 mokytojas iš 24 valstybių. Tai jau antras Užsienio reikalų ministerijoje surengtas seminaras lituanistinių mokyklų mokytojams. Pirmas vyko 2010 m. lapkritį. Šiuo metu 30 pasaulio valstybių veikia 166 neformaliojo lituanistinio švietimo įstaigos, kuriose mokosi apie 6,500 mokinių.

Rusijos URM išsakė paramą Lietuvos rusams

Maskva (BNS) – Rusijos užsienio reikalų ministerija (URM) išsakė paramą Lietuvoje gyvenantiems rusams. Ministerijos atstovas spaudai Aleksandr Lukaševič per spaudos konferenciją Maskvoje paminėjo spalio 1 d. Vilniuje surengtą visuomeninių organizacijų konferenciją. Jis šią temą iškėlė pats, o ne paklaustas žurnalistų.

„Konferencijos dalyviai kalbėjo apie etninių rusų teises gauti išsilavinimą rusų kalba ir išlaikyti jų etninę-kultūrinę identitetą tarp klausimų, kurie, manome, reikalauja ypatingo dėmesio“, – sakė A. Lukaševič.

Apie Rusijos diplomato paminėtą konferenciją Lietuvos viešojoje erdvėje jokios informacijos nebuvo. Vilniaus miesto savivaldybės tarybos narė Olga Gorškova sakė, kad švietimo klausimus renginyje aptarė rusų vienijančių visuomeninių organizacijų vadovai iš visos Lietuvos. „Kalbėjome, kad švietimo klausimu reikia dialogo su Lietuvos valdžia. Bendruomenė nėra vienalytė, yra visokių nuomonių“, – teigė politikė.

Šiomet Lietuvoje išgaliojo naujas švietimo įstatymas, kuriuo plečiamas dalykų dėstymas lietuvių kalba tautinių mažumų mokyklose.

Varšuvoje atidaryta Holokausto aukų atminimui skirta paroda

Varšuva (URM info) – Varšuvoje vykusio Europos saugumo ir bendradarbiavimo organizacijos (ESBO) Žmogiškojo matmens įgyvendinimo susitikimo metu spalio 3 d. atidaryta Lietuvos rengta paroda „Žydų praeities pasaulis – šiandienos viltis. Nuotraukos ir pasakojimai iš 'Centropos' pokalbių Lietuvoje“. Iki spalio 7 d. veiksiančioje parodoje, kurią organizavo Lietuvos užsienio reikalų ministerija kartu su Vienoje įsikūrusia nevyriausybine organizacija „Centropa“, galima pamatyti Holokausta išgyvenusius Lietuvos žydų prisiminimus ir nuotraukas, pristatančias žydų bendruomenių gyvenimą,

tradicijas ir švietimą.

Renginyje ESBO pirmininko vardu kalbėjęs Lietuvos užsienio reikalų ministerijos ambasadorius ypatingiems pavedimams Alfonsas Eidintas pabrėžė kovos su neapykanta ir nepakantumu būtinybę bei jaunosios kartos mokymo apie Holokausto įvykius svarbą. Lietuvos diplomatinėse atstovybėse, švietimo įstaigose, Tolerancijos centre Vilniuje pristatyta paroda tęsia Lietuvos renginių ciklą, skirtą pakantumo ugdymui per švietimą. Lietuvos Seimas 2011 m. yra paskelbęs Holokausto aukomis tapusių Lietuvos gyventojų atminimo metais.

Vilnius (ELTA) – Lietuvos dailės muziejaus Prano Gudyno restauravimo centre baigtas restauruoti XVII a. didelio formato paveikslas „Šv. Brunonas. Stebuklas bažnyčioje“. Spalio 4-ąją, Šv. Pranciškaus dieną, paveikslas iškilmingai gražintas Vilniaus Šv. Pranciškaus Asyžiečio ir Šv. Bernardino bažnyčiai (Bernardinų), kurioje šis paveikslas buvo nuo sukūrimo iki 1970 metų, kai su-niokotas pateko į Lietuvos dailės muziejaus saugyklas. **ELTA** nuotr.

JAV perspėja nepajėgsiančios užkamšyti visų NATO gynybos spragų

Briuselis (BNS) – JAV kariuomenė, kurios biudžetas smarkiai mažinamas, nepajėgs užpildyti visų NATO gynybos spragų, kai organizacijos sąjungininkai Europoje mažina savo ginkluotųjų pajėgų finansavimą, perspėjo Pentagono vadovas Leon Panetta.

Fiskalinis spaudimas jaučiamas abipus Atlanto vandenyno, tad NATO sąjungininkai turi glaudžiai bendradarbiauti, ieškodami lėšų šaltinių, o ne vien kliaudamiesi, jog spragas užpildys Amerika, daug daugiau išleidžianti gynybai, pažymėjo L. Panetta.

„Daugelis galbūt mano, kad JAV gynybos biudžetas toks didelis, jog jis gali sugerti sukrėtimus ir padengti organizacijos trūkumus. Tačiau nesuklyskite: mes patiriame

dramatiškus karpymus, kurie iš tikrųjų veikia organizacijos pajėgumus“, – JAV gynybos sekretorius sakė NATO būstinėje Briuselyje.

Nors JAV gynybos biudžetas daug didesnis negu NATO priklausančių Europos šalių, L. Panetta pabrėžė, jog Amerikos kariuomenei per ateinančius 10 metų finansavimas tikriausiai bus sumažintas 450 mlrd. dol. Tačiau jeigu JAV Kongresui nepavyktų sureguliuoti valstybės biudžeto deficito, Pentagonas „gali patirti papildomų karpymų gynybos srityje, kurie būtų niokojantys mūsų nacionaliniam saugumui, taip pat – ir jūsiškiam“, L. Panetta sakė organizacijos partneriams.

Šiuos komentarus L. Panetta išsakė prieš derybas su NATO gynybos ministrais Briuselyje.

V. Putin nori kurti Eurazijos Sąjungą

Maskva (Delfi.lt) – Straipsnyje, kuriame Rusijos ministras pirmininkas, besiruošdamas grįžti į Kremlių, pateikia pirmą siūlymą dėl užsienio politikos, Vladimir Putin rašo, kad nori suvienyti buvusias Sovietų Sąjungos valstybes ir sukurti Eurazijos Sąjungą.

Jis teigia, kad naujoji sąjunga būtų kuriama jau esančios Muitų sąjungos su Baltarusija ir Kazachstanu pagrindu. Muitų sąjungos šalys nuo kitų metų panaikina visus prekybos, kapitalo ir darbo jėgos judėjimo suvaržymus sąjungos viduje.

„Mes nesustosime ir užsibrėši-

me ambicingą tikslą – pasiekti didesnę integracijos lygį Eurazijos Sąjungoje“, – rašo V. Putin laikraštyje „Izvestija“ išspausdintame straipsnyje.

Ministras pirmininkas teigia, kad naujoji sąjunga nebus panaši į Sovietų Sąjungą. „Tačiau stipresnė integracija nauju politikos ir ekonomikos pagrindu bei nauja vertybių sistema šiais laikais yra būtina“, – rašo V. Putin.

Praeitą mėnesį V. Putin paskelbė, kad 2012 m. kovą dalyvaus prezidento rinkimuose. Dabartinių apklausų duomenimis, jis turėtų laimėti rinkimus.

Baltarusių žurnalistei skirta tarptautinė premija

Vilnius (BNS) – Lietuvoje politinę prieglobstį radusiai baltarusių žurnalistei Natalijai Radinai tarptautinis „Žurnalistų gynimo komitetas“ skyrė kasmetinę premiją. Premija taip pat skirta Bahreino, Meksikos ir Pakistano žurnalistams, kurie savo darbe patyrė įvairių grėsmių.

Vilniuje apsistojusi N. Radina toliau redaguoja opozicinį tinklalapį „charter97.org“. Šis tinklalapis po prezidento rinkimų Baltarusijoje buvo įregistruotas Lietuvoje, nes tinklalapio biuras Baltarusijoje buvo uždarytas, paimta kompiuterinė įranga.

„Ši premija – pasaulio pripažini-

mas, kad žurnalistai Baltarusijoje dirba nežmoniškomis ir sunkiomis nuolatiniu spaudimo sąlygomis. Tai ženklas, kad padėtis Baltarusijoje lieka viso pasaulio darbotvarkėje. O tai, kad Europos valstybė Baltarusija atsidūrė vienoje gretoje su tokiomis probleminėmis valstybėmis kaip Pakistanas ir Bahreinas, atspindi tą neįprastą padėtį, kuri susiklostė mūsų šalyje“, savo redaguojamame tinklalapyje rašo N. Radina.

New York veikianti nepriklausoma ne pelno organizacija veikia 30 metų, siekdama visame pasaulyje ginti spaudos laisvę. Premijų teikimo išlaidas vyks New York lapkričio 22 d.

B. Obama netiki savo pergale prezidento rinkimuose

Washington, DC (Delfi.lt) – JAV prezidentas Barack Obama niūriai žvelgia į 2012 m. rinkiminiuosius metus. Dėl prastų savo populiarumo rodiklių jis netiki savo pergale lapkritį vykšančiuose prezidento rinkimuose. To priežastis yra bloga ekonominė padėtis ir didelis nedarbas, sakė B. Obama interviu TV stočiai ABC.

Nauja stoties apklausa rodo, kad 55 proc. amerikiečių mano, jog B.

Obama nebus perrinktas dar vienai kadencijai. Tačiau Jungtinių Valstijų vadovas pabrėžė neketinąs pasiduoti. Anot jo, nugalės tas, kas pateiks geresnius pasiūlymus, kaip sureguliuoti krizę JAV. Respublikonai nori tik taupyti ir mažinti išlaidas. Jie yra prieš didesnius mokesčius turtingiesiems, kalbėjo B. Obama. Tačiau amerikiečiai, anot jo, bus jo pusėje.

Arizona dykumoje siautė dulkių audra

Phoenix (BNS) – Dulkių audra, spalio 4 d. slinkusi per Arizona dykumą, smarkiai pablogino matomumą ir sukėlė dideles avarijas, per kurias susidūrė dešimtys automobilių, taip pat žuvo vienas žmogus, dar bent 15 buvo sužeisti. Naujienų laidose buvo matomi dulkių sūkūriai, siaučiantys tarp dešimčių automobilių, susto-

jusių kelkraštyje arba susidūrusių greitkelyje. Dėl tiršto dulkių debesies sužeistųjų nebuvo įmanoma išskraidinti sraigtasparniui.

Arizona dykumoje dažnai kyla dulkių audros, esant sausiesiems ir vėjautiems orams. Daugiau nei 1,5 km aukščio dulkių debesys gali bemat apgaubti didelį plotą.

VERSLO NAUJIENOS

Redaktorė Loreta Timukienė • El. paštas: loretatim@gmail.com

LIETUVA

Tokijuje viešėjusi Seimo pirmininkė Irena Degutienė, susitikusi su Japonijos ekonominių organizacijų federacijos vadovais, kalbėjo apie galimybes investuoti Lietuvoje. Po susitikimo Japonijos verslo organizacijų atstovai pažymėjo nemažai sužinoję apie Lietuvą ir jau galvojantys apie galimas investicijas mūsų šalyje. Seimo pirmininkė pažymėjo žinanti, kad Japonija norėtų sudaryti ekonominio bendradarbiavimo susitarimą su visa Europos Sąjunga, tačiau paragino siekti ir dvišalių susitarimų su Lietuva dėl dvigubo apmokestinimo panaikinimo ir investicijų skatinimo bei apsaugos pasirašymo.

Iki šiol mažėjusios Lietuvos tiesioginės investicijos (TI) užsienyje pradeda atsigauti. Šių metų antrą ketvirtį jos sudarė 131,2 mln. Lt., pirmą ketvirtį nustatytas Lietuvos TI užsienyje mažėjimas; neigiamas srautas sudarė 35,1 mln. Lt. Per šių metų pirmą pusmetį Lietuvos TI užsienyje padaugėjo, jų srautas sudarė 96,2 mln. litų, o per keturis ketvirčius – 341,8 mln. litų. Per šiuos ketvirčius investicijų srautas į akcinį kapitalą sudarė 345,2 mln. litų, kito kapitalo srautas – 9,8 mln. litų, o reinvesticijų srautas užsienyje buvo neigiamas.

Stambus Lietuvos verslas nepasitiki šalies mokesčių sistema, todėl įmonės vis dažniau perkelia savo akcijas į Olandiją. Statistikos departamento duomenimis, Olandija jau tapo pirmąja Lietuvos investicijų lentelėje. Tačiau lietuviai Olandijoje fabrikų nestato ir verslo beveik nekuria – į šią šalį jie perkelia savo bendrovių akcijas. Šiuo metu Lietuvos investicijos Olandijoje sudaro jau 29,1 proc. visų sukauptų tiesioginių investicijų užsienyje. Jos siekia 1,55 mlrd. litų.

„Sodra“ paskelbė, kad jos skola jau pasiekė 7,2 mlrd. litų. Tai – visų laikų rekordas. Didžiąją dalį – 5,6 mlrd. litų – jai paskolino Vyriausybė.

Nemuno krantus sujungė jau trečias tiltas Alytuje. Jis sumažins automobilių srautą mieste ir užtikrins saugesnį eismą bei mažesnę oro taršą. Nuo naujojo tilto Alytuje projektavimo pradžios iki statybų pabaigos praėjo net 25 metai. 258 metrų ilgio, 25 metrų aukščio ir 14,3 metro pločio dviejų juostų Lietuvos tūkstantmečio vardu pavadintu tiltu jau važiuoja automobiliai.

Utenos biblioteka, individualus gyvenamasis namas sostinės Tarandės mikrorajone ir suprojektuota, bet dar nepastatyta Pašilaičių bažnyčia pateko tarp geriausių darbų tarptautiniame architektų konkurse „Europe 40 under 40“. Šių projektų autoriai – lietuviai Donaldas Trainauskas ir Darius Baliukevičius iš architektų biuro „4plius“. Iš viso konkurso komisija atrinko 39 architektus ir kraštovaizdžio architektus bei vieną industrinio dizaino dizainerį, kurie pakviesti dalyvauti Tarptautinėje architektūros Bienalėje Buenos Aires spalio 8–30 d. Konkursas „Europe 40 under 40“ skirtas jauniems architektams iki 40 metų. Šiemet jame dalyvaavo 16 šalių atstovai, geriausius darbus rinko Europos architektūros, meno dizaino ir urbanistikos studijų centras, Čikagos architektūros ir dizaino muziejus „The Chicago Athenaeum“.

Tačiau ir ji paskolas suteikia ne šiaip sau, o už palūkanas ir pensininkams užkrauna papildomą našta. Vien palūkanoms „Sodra“ šiemet numatė atseikėti pusę milijardo litų, o nuo kitų metų, be palūkanų, kasmet dar reikės po milijardą litų skirti ir skoloms atiduoti.

Ypatingos skubos tvarka Seimas priėmė naują Šilumos ūkio įstatymą, pagal kurį bendrovės, valdančios ir prižiūrinčios miesto šilumos ūkį, negalės kartu būti ir daugiabučių namų šilumos punktų prižiūrėtojomis. Šiuos pakeitimus pasiūlė prezidentė Dalia Grybauskaitė. Priimtos pataisos turėtų skatinti sąžiningą konkurenciją šilumos ūkyje, pagerinti šilumos vartotojų teisių apsaugą, padidinti pastato šildymo ir karšto vandens sistemos prižiūrėtojo paslaugų teikimo skaidrumą. Numatoma, kad priimtos pataisos leis šildymo kainą sumažinti 7–9 proc. Energetikų teigimu, apčiuopiamos naudos gyventojai dėl to greičiausiai nepajaus.

Lietuva ir Rusija uostamiestyje sutarė tiesti naują tiltą per Nemuną tarp Panemunės ir Sovetsk. Numatoma, kad šis tiltas pagerins susisiekimą tarp Lietuvos ir Kaliningrado srities, sudarys sąlygas aktyvesniems prekybiniam mainams. Lietuva džiaugiasi prekybos augimu su Rusija ir norėtų kuo greičiau matyti Rusiją Pasaulio prekybos organizacijos nare bei pasirašiusią naująjį Partnerystės ir bendradarbiavimo susita-

PASAU LIS

Iš Europos, Azijos ir Okeanijos sklinda lėtėjančios ekonomikos aidai. Apie lėčiausius nuo 2009 m. apdirbamosios gamybos postūmius paskelbė Indija ir Australija. Po kovą įvykusio žemės drebinimo sueižėjusi išlieka ir Japonijos pramonė. Pokyčius euro zonos apdirbamosios gamybos šakoje atspindintis indeksas rugsėjį smuko antrą mėnesį paeiliui, pasiekdamas 48,5 (rugsėjūtį siekė 49). Lėtėjančias pramonės apšukimas simbolizuojantis rodiklio kritimas pastebimas daugelyje didžiųjų ekonomikų.

Europos valstybių vyriausybės baiminasi, kad vyriausybinių vertybinių popierių turėtojai gali patirti didesnius nuostolius, nes prastėjant Graikijos ekonominei padėčiai gali tapti imtis griežtesnių kovos su skolų krize priemonių. Finansų ministrai apsvarstė liepą sudaryto sandorio pakeitimus. Liepą tartasi, kad investuotojai įsigis vertybinių popierių už 50 mlrd. eurų, taip prisidėdami prie 159 mlrd. eurų gelbėjimo plano, kad bus įtrauktas privatus sektorius, t. y. bus imtasi skolos mainų ir skolos refinansavimo ir kt. priemonių.

Rugsėjūtį gamyklų užsakymai Jungtinėse Valstijose sumažėjo, o tai

padidino nerimą dėl didžiausios pasaulio ekonomikos būklės. Prekybos departamento duomenimis, rugsėjūtį gamyklų užsakymai JAV sumažėjo 0,2 proc. Ekonomistai tikėjosi, kad užsakymų mastas išliks nepakitęs. Nepaisant to, investicinių prekių užsakymai išaugo 0,9 proc. Tai antras padidėjimas per 3 mėnesius. JAV federalinio atsargų banko pirmininkas Ben Bernanke pareiškė, kad šalies ekonomikos augimas susilpnėjo.

Nuo kitų metų Rusijos valstybinė bendrovė ketina gaminti pigius plastmasinius planšetinius kompiuterius mokiniams ir tikisi varžytis su „Apple iPad“. Neseniai bendrovės „Rosnano“ vadovas susitiko su Rusijos premjeru Vladimir Putin ir parodė jam 20 cm aukščio ir 30 cm ilgio planšetinį kompiuterį. Toks kompiuteris, gamintojų teigimu, kainuos apie 420 JAV dol., yra lengvesnis už „iPad“, patvaresnis, nes pagamintas be stiklo, ir tinkamesnis mokiniams.

Gamtinės dujos iš Rusijos naujuoju vamzdynu „Nord Stream“ bus pradėtos tiekti Europai lapkričio 8 dieną, paskelbė Rusijos dujų eksporto monopolininkės „Gazprom“ vadovas Aleksej Miler.

Akcija „Okupuok Wall Street“ plinta po Jungtines Valstijas

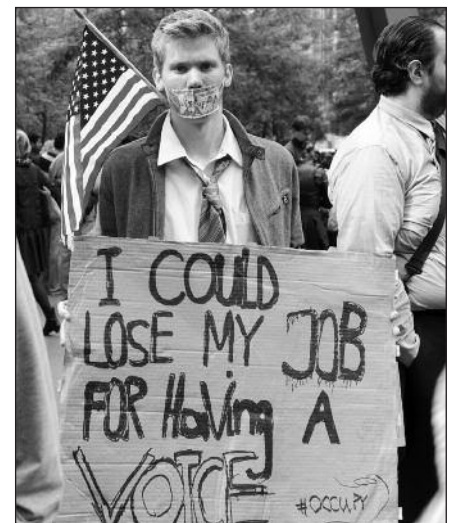
New York (ELTA) – Amerikiečių studentų akcija „Okupuok Wall Street!“, prasidėjusi prieš tris savaites New York verslo centre Manhattan, išplito į kitus JAV miestus. Prie jos prisijungė tūkstančiai žmonių. Aktyvistai siekia atkreipti valdžios dėmesį į gyventojų socialines problemas, korupciją, susivienijimų išgalėjimą, nedarbą, aukštą išsilavinimo kainas.

Spalio 3 d. New York mieste protestuotojai surengė zombių žygį: išsipaisę veidus dažais, keli šimtai žmonių pražygiavo pro biržą, rankose gniauždami netikrus banknotus. Čikagoje mušdami būgnus protestuotojai susirinko aplink Centrinę banką. Los Angeles miesto gyventojai prieš miesto administraciją ikūrė stovyklą, o Boston mieste nepatenkintieji socialine politika surengė eisnę istoriniu centru. Per savaitę panašios protesto akcijos numatytos Detroit, Portland, Minneapolis ir Baltimore miestuose.

Kol kas protestų dalyviai neturi vieno vadovo ir tikslios programos, tačiau protesto akcijas jie pasiryžę tęsti tol, kol valdžia susirūpins jų problemomis. Akcijoms rengti pasitelkiamas internetas. Stambiausia akcija pastarosiomis dienomis įvyko spalio 1 d., kai tūkstančiai demonstrantų pražygiavo Brooklyn tiltu, jungiančiu New York rajonus Manhattan ir Brooklyn. Protestuotojai žygiavo gatvėmis, taip sutrikdydami automobilių eismą. Policija apsupo pažeidžius ir suėmė apie 700 žmonių. Po kurio laiko kone visi jie buvo paleisti.

Dabartinei JAV vadovybei iki šiol taip ir nepavyko pagerinti po 2008 m. krizės smukusios šalies eko-

nomikos padėties. Tai pripažįsta ir pats JAV prezidentas Barack Obama. Jis mano, kad dabar amerikiečiai gyvena ne geriau nei iki krizės 2008 m. rudenį, kai žlugo finansinė bendrovė „Lehman Brothers“.

Jau kelintą savaitę tęsiasi protestai prieš Jungtinių Valstijų finansų centro Wall Street politiką.

Garsusis investuotojas, milijardierius George Soros palaiko protestuotojus. „Atvirai sakant, šiuo metu galiu suprasti jų nusiteikimą“, – sakė G. Soros. Jis kalbėjo apie nepavydėtiną smulkių įmonių padėtį, kurioms paskolų palūkanos po finansų griūties 2008 m. šoktelėjo nuo 8 iki 28 proc. „Kadangi didžioji dalis smulkiųjų verslininkų labai priklausė nuo kreditorių, daugelis jų buvo išbraukti iš verslo“, – kalbėjo investuotojas. G. Soros dar sykį priekaištavo dėl to, jog mokesčių mokėtojų pinigai buvo skirti gelbėti nuo krizės nukentėjusiems bankams.

Dr. Charles Borowsky: „Išgirdę dainuojant, prisijunkite, juk blogi žmonės nemoka dainų”

**EUGENIJA MISEVIČIENĖ,
LAURYNAS R. MISEVIČIUS**

Ankstyvą šių metų pavasarį Elizabeth mieste, NJ išdidžiai tebestūksančioje šimtametėje Šv. Petro ir Povilo bažnyčioje besvenčiant Lietuvos nepriklausomybės metines, iš daugumos pažįstamų veidų išsiskyrė iki tol nematytas besišypsantis pusamžis vyriškis, kuris drąsiai kalbino mūsiškius kažin ar šioje bendruomenėje kada nors girdėtu Silezijos vokiečių akcentu. Netrukus paaiškėjo, kad tai iš toliau – Baltimore, MD – atvykęs garbingas svečias, žymus klasikinės muzikos pasaulio atstovas dr. Charles Borowsky, nutaręs Amerikos lietuviams padovanoti didelę meno šventę. Žodis po žodžio išsikalbėjome su reto talento žmogumi – po kelių minučių atrodė, kad gerb. Borowsky pažinojome mažiausiai kelis dešimtmečius. Jo turtingoje kultūrinėje veikloje dalyvauja kone visas pasaulis, o šiandien belieka džiaugtis, kad šis muzikos puoselėtojas atrado ir Lietuvą.

– Mūsų skaitytojai norėtų daugiau apie Jus sužinoti. Ką galėtumėte papasakoti apie save ir šeimą? Kur gimėte, kaip atsidūrėte Amerikoje, ką veikiate?

– Įdomu, praktiškai visi interviu, kuriuos esu davęs ligi šiol, prasidėdavo panašiu klausimu. Bet aš tai puikiai suprantu, juk negalime išsamiai nupasakoti medžio, neapibūdinti jo šaknų! Taigi trumpai. Gimiau Silezijoje – toje Vokietijos dalyje, kuri po Antrojo pasaulinio karo atiteko Lenkijai. Vaikystėje išgyvenau skausmingą, deją, tam metui būdingą etninį valymą. Mano tėvas atsidūrė kalėjime, nes mes namuose kalbėjome vokiškai. Juk pokario laikais mūsų regione vokiečių kalba buvo uždrausta tiek oficialiuose, tiek privačiuose sluoksniuose.

Vis dėlto šis ir kiti išgyvenimai paveikė mano tolimesnį išpareigojimą paskirti savo gyvenimą šeimos vertybių ir visuomenės gerovės kūrimui. Savo išsilavinimą ir profesionalią karjerą iki šiol taikau plataus užmojo planams įgyvendinti. Po to, kai pogrindyje pasirodė mano Vakarų jaunimo judėjimų tyrimo medžiaga, siejant tai su panašiomis Rytų Europos srovėmis, man liepė nešdintis iš gimtinės. Tada patraukiau į Vieną (Austrija), keliavau aplink Europą ir skaičiau paskaitas. Vėliau buvau pakviestas į Jungtinių Tautų konferenciją tema „Jaunimas ir ateitis”. Tuo laiku ši tematika buvo labai aktuali – mane pastebėjo Yale University ir buvau pakviestas ten dėstyti. Yale dirbau 8 metus. Per tą laiką universiteto vadovas Kingman Brewster, Jr. paprašė manęs užmegzti santykius su Rytų Europa akademiniams bei kultūros mainų tikslais. Taip atsirado Yale University komitetas kultūros ryšiams su Rytų Europa, nors tuo metu mū-

sų pasaulis dar tebebuvo atskirtas „geležinės uždangos”. Užbėgant įvykiams už akių, jau dabar galima drąsiai pasakyti, kad mums pasisekė nutiesti kultūrinį tiltą tarp Amerikos ir Rytų Europos, o pagrindine jungties grandimi tapo kultūriniai mainai, kuriuose dalyvavo įžymūs mokslininkai, menininkai, Nobelio premijos laureatai, žinomi atlikėjai, įvairių sričių specialistai, rašytojai, dvasininkai. Maloniausia tai, kad vėliau tie kultūrinių mainų programos dalyviai patys aktyviai prisidėjo prie akademinio bendradarbiavimo, o kartu pasauliui skelbė apie naują laisvės ir demokratijos sąvoką. Tokia sėkmė padarino mane tęsti šį žmonių vienijimosi darbą, o labiausiai tai pavykdavo daryti meno srityje. Be akademinio darbo, kartu su Jungtinėmis Tautomis ir kitomis organizacijomis, dar rengiau tarptautines konferencijas, seminarus, kongresus tiek Jungtinėse Valstijose, tiek kitose šalyse.

– O kaip nutiko, kad visa Jūsų šeima (žmona ir trys vaikai) atsidavėte muzikai?

– Kaip jau minėjau, tarp to Yale University tarptautinio projekto dalyvių buvo daug įžymių mokslininkų ir menininkų. Mano būsima žmona profesorė Cecylia Barczyk, garsi violončelininkė, tapo viena iš jų. Taigi darbas, o kartu ir užsimezgęs asmeninis ryšys su Cecylia, draugystė su kitais žinomais atlikėjais įtvirtino mano įsitikinimą, kad muzika yra ne kas kita, kaip tiltas, jungiantis visų tautų žmones, ir pagrindinė erudicijos nešėja. Vėliau šią žinią perdaviau visiems trimis mūsų vaikams. Dukros Elizabeth ir Frances-Grace bei sūnus Emmanuel jau dabar tapo puikiais atlikėjais ir išsilavinusiais jaunuoliais. Juos visus mokėme namuose, bet po to nė vienam tai nesutrukdė siekti aukštojo mokslo puikiai žinomuose universitetuose. Visi jie yra laimėję be galo daug konkursų, gavę įvairių apdovanojimų individualiai ir kartu, tapo žinomais atlikėjais tarptautiniu mastu, yra koncertavę bene 100 šalių. Esu laimingas, galėdamas dalytis savo pasiekimais ir padėtimi visuomenėje su daugeliu žmonių – su žmona Cecylia esame įkūrę „Tarptautinį muzikos institutą ir festivalį JAV” (angl. „International Music Institute and Festival USA” specialią vasaros programą talentingiems jauniems atlikėjams iš įvairių pasaulio valstybių. Visa mūsų šeima susijusi su šiuo unikaliu projektu, rengiamu kiekvienais metais.

– Žmonės kalba apie Jūsų neva vokišką, lenkišką, žydišką... netgi lietuvišką kilmę! O kokios tautybės save laikote, gal amerikiečiu? Ar, kaip teko girdėti vieną sparnuotą pasakymą, muzikos pasaulio žmonės turi atskirą tautybę – muzikantų?!

– Na, mane yra pavadinę ir žmogumi renesansu! Kaip jau žinote, nesu profesionalus muzikan-

Dr. Charles Borowsky.

Asmeninio dr. Charles Borowsky archyvo nuotr.

tas, bet tiesiog dievinu muziką ir daug metų su ja nesiskiriu. Į atmintį giliai įstrigo sena vokiečių liaudies patarlė: „Wo man singt, da laß' dich nieder, böse Menschen haben keine Lieder” (Išgirdę dainuojant, prisijunkite, juk blogi žmonės nemoka dainų). Šis posakis, manau, geriausiai nusako mano tautybės esmę. Kai 2008 metais mūsų šeimyna buvo pakviesta pagroti Bejing olimpiadoje, muzikinio pasirodymo tema buvo tokia: „Didi harmonija: vienas pasaulis, viena svajonė, viena šeima”. Juk iš tiesų mes visi esame viena didelė šeima.

– Ar tas Jūsų pasirodymas olimpiadoje ir buvo aukščiausia muzikinės karjeros kartelė? Galbūt yra dar kitų – svarbesnių kelionių

– Na, muzikinė karjera paprastai tęsiasi visa atlikėjo gyvenimą. Tąsyk, viešėdami Kinijoje, užlipome į Tai Shan kalną, o ten viršukalnėje išvydau užrašą: „Atmink, yra ir dar šventesnių ir aukštesnių kalnų pasaulyje...”. Tiesa, sugroti olimpinį žaidynių atidarymo šventėje mums buvo didelė garbė, mūsų šeima visuomet prisimins tą nepakartojamą koncertą ir kelionę. Ir vis dėlto kasdien stengiamės pasidalyti savo Dievo dovanotais gabumais su daugeliu kitų žmonių. Kaip sakiau, muzika yra galingas tiltas, na, o mes padėdami tą užtaisą nukreipti teigiama linkme visai mūsų planetos žmonijai.

– O kaip atradote Baltijos šalis?

– Populiarios vaikiškos dainelės tekste yra žodžiai: „Visgi mažas tas mūsų pasaulis...”. Su Baltijos regiono šalimis buvau susipažinęs jau seniau – savo studijų metu per akademinis ryšius, kitus studentus ir draugus. Domėjausi jūsų šalių istorija, gėrėjausi jūsų tautomis ir ilgamete kultūra. 1987 metais teko organizuoti tarptautinį simpoziumą tema „Komunistinės eros pabaiga. O kas toliau?”, kuriame dalyvavo visų trijų Baltijos šalių atstovai, nors ir negalėję oficialiai atstovauti savo valstybėms dėl tuometinės politinės padėties. Taip susitikome su ambasadoriumi Stasiu Lozoraičiu, su kuriuo jau anksčiau buvome susidraugavę vieno mano studento dėka. O 1992 metais rengiant kitą konferenciją Bulgarijos tautos atgimimo tema, jau dalyvavo visų šių Baltijos valstybių oficialūs atstovai. Galų gale praeitą kovą mano šeimyna koncertavo Lietuvoje, Latvijoje ir Estijoje, skaitėme paskaitas... Pavasaris prie Baltijos jūros pasitaikė šaltas, snigo net kovo mėnesio pabaigoje, tačiau nuoširdus priėmimas ištirpdė visus ledus.

– Pakalbėkime apie berniukų ir jaunuolių choro iš Šiaulių projektą. Kaip sužinojote apie jį?

– Kartais pasiskaitau Britanijos spaudą, taigi teko susipažinti su neigiamai aprašytais lietuviams užsienyje, kas man buvo labai netikėta.

Nukelta į 14 psl.

Berniukų ir jaunuolių choras „Dagilėlis” su meno vadovu Remigijumi Adomaičiu.

Nuotr. iš www.dagilelis.lt

Be palapinės – į Harry Potter parką

GRAŽINA KRIAUCIŪNIENĖ

Nr. 11

Nuo atvykimo į Ameriką pamėgau šį muzikos žanrą, dalyvavau įvairių garsių žvaigždžių koncertuose. Kaip musulmonui šventa pareiga kartą gyvenime aplankyti Mėką, o katalikui neužmirštamą išpūdį palieka apsilankymas Romoje bei Vatikane, taip „country“ muzikos sirgaliui neišdildomą išpūdį palieka dalyvavimas „Grand Ole Opry“ spektaklyje.

Nashville katedra

Sekmadienį nėra ko skubėti, nes turime valandos skirtumą. Papyrusčiavę nustatėme GPS ir nuvažiavome šv. Mišioms į Cathedral of Incarnation. Katedros pastatai – klebonija, mokykla ir bažnyčia – baigti statyti 1914 metais. Po to buvo du kartus remontuoti. Antro remonto metu pastatytas dabartinis altorius, tačiau ažuoliniai suolai išliko nuo bažnyčios pastatymo pradžios. Aukštai ant katedros sienų lotyniškai išrašyta malda „Viešpaties angelas“. Per Mišias katedra buvo pilnutėlė, labai gražiai giedojo choras.

Iš miesto išvažiavome vėlai, bet mažai kelio jau belikę. Pavažiavome porą valandų ir apsistojome Elizabethtown, KY. Kaip kelionę pradėjome pietaudami „Ruby Tuesday“, tai šį vakarą tokiam pat restorane sustojome, nes oficiali kelionės dalis baigėsi.

„My Old Kentucky Home“ ir Jim Beam

Rytą dairėmės, kur dar sustoti, nes diena liko vos pusantro šimto mylių kelionė. Iš surinktos literatūros radome netoliese „My Old Kentucky Home“, esantį už pusvalandžio kelio. Šis pastatas įkvėpė Stephen Foster parašyti to paties pavadinimo dainą. Be vargo suradome kelią ir parką, kuriame šis pastatas išsikūręs. Jo apžiūra rūpinasi pastatodarbuotojas Romualdas nebuvo linkęs turu pasinaudoti, bet mums leido be užmokesčio pereiti parką ir nufotografuoti namą. Vietovė tikrai patraukli, erdvi, sodas gražus. Smagu pasivaikščioti. Yra ir stovyklavietės.

Pagal turimą informaciją apie aštuoniolika mylių nuo čia, 245 kely-

je yra „Jim Beam“ degtinės gamykla. Bėda, kad to kelio nerandame. Važiuojame, ieškome naujo kelio, bet atsidūrėme prie viešbučio, kuriame nakvojome. Tad tas pusvalandžio kelis mums sugaišino dvi valandas.

Pavažiavę greitkelio, sekėme tiksliais nurodymais, kaip patekti į gamyklą. Čia buvo daug didelių pastatų, prie jų aikštėje – daug automobilių. Matyt, darbas virte virė. Suradome lankytojų centrą. Šalia suvenyrinių marškinų, kepurų su „Jim Beam“, buvo garstyčių, BBQ ir kepsnių padažai, sirupas blynams ir dar keletas kitų prekių. Ant viršutinių lentynų sustatyti ankstyvesni įvairių, daugiausia senovinių automobilių formų „Jim Beam“ buteliai, kurie dabar jau neparduodami. Taip pat buvo dėžutės šokolado ir degtinėje mirkėtų vyšnių, apvilktų šokoladu, dėžutės. Man galvojant, kiek kurių dėžučių nupirkti lauktuvėms, pašaukė Romualdas. Jis linksmai kalbėjosi su jauna, man nepažįstama šeima. Pasirodo, moteris Romualdo paklausė, ar jis nebus iš Lansing, gavusi teigiamą atsakymą, paklausė, ar kartais nepriklauso Šv. Teresės parapijai. Tai va, kur parapijiečius sutikome! Dar kiek pasidairė nutarėme, jog neturime laiko susigundyti siūlomą turu, nes sūnus laukia ketvirtą valandą, o jau pirma. Vėl pasukome 65 keliu į šiaurę, į Indianapolis, IN.

Bus daugiau.

Jim Beam statula prie jo namo ir fabriko.

Jokiko statula prie registracijos stalo „My old Kentucky Home“.

CHIRURGAI

Dr. PETRAS V. KISIELIUS
INKSTŲ, PŪSLĖS, PROSTATOS
GYDYMAS BEI CHIRURGIJA
Center for Health
1200 S. York, Elmhurst, IL 60126
630-941-2609

ŠIRDIES IR KRAUJAGYSLIŲ LIGOS

VIDAS J. NEMICKAS, M.D.
KARDIOLOGAS – ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave.
Chicago, IL 60652
Kab. tel. 773-471-3300

DANTŲ GYDYTOJAI

Dr. JOVITA KERELIS
DANTŲ GYDYTOJA
9525 S.79 th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. 708-598-8101
Valandos susitarus

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C.
DANTŲ GYDYTOJAS
Lietuviams sutvarkys dantis už prieinamą kainą
Susitarimui kalbėti angliškai arba lietuviškai
4647 W 103 St, Oak Lawn, IL
55 E Washington, Ste 2401,
Chicago, IL
Tel. 708-422-8260

VIDAUS LIGOS

EDMUNDAS VIŽINAS, M.D., S.C.
VIDAUS LIGŲ GYDYTOJAS
Kalbame lietuviškai
6918 W. Archer Ave. St. 5 ir 6
Chicago, IL 60638
Tel. 773-229-9965
Valandos susitarus

AKIŲ LIGOS

ARAS ŽLIOBA, M.D.
AKIŲ LIGOS – CHIRURGIJA
219 N. Hammes Avenue
Joliet, IL 60435
Tel. 815-741-3220

www.draugas.org

Antanina Pranckevičius, gyvenanti **Chicago Ridge, IL**, suprasdama nelengvą „Draugo“ finansinę padėtį, išlaidoms sumažinti paaukojo 50 dol. Dėkojame Jums už paramą.

Grażina Talandis, gyvenantis **Santa Monica, CA**, kartu su metinės „Draugo“ prenumeratos mokesčiu atsiuntė laikraščio leidybai 50 dol. Esame Jums labai dėkingi.

Dr. Birutė Kasakaitis, gyvenanti **Oak Lawn, IL**, pratęsdama metinę „Draugo“ prenumeratą paaukojo laikraščiu 50 dol. Labai ačiū už paramą.

Vytautas Cemarka, gyvenantis **Issaquah, WA**, pratęsė metinę „Draugo“ prenumeratą dar metams ir kartu atsiuntė 50 dol. Nuoširdžiai Jums dėkojame.

Grażina Damijonaitis, gyvenanti **Willowbrook, IL**, kartu su metinės „Draugo“ prenumeratos mokesčiu atsiuntė 50 dol. Esame Jums labai dėkingi.

Kostas Stankus, gyvenantis **Homer Glen, IL**, kartu su metinės „Draugo“ prenumeratos mokesčiu atsiuntė 50 dol. Nuoširdžiai Jums dėkojame.

IEŠKO DARBO

- * **Licencijuota** seselė-asistentė ieško vakarais papildomo darbo. Tel. 708-289-9714, palikti žinutę.
- * **Moteris** ieško žmonių priežiūros darbo su gyvenimu. Galimi pakeitimai ar gali išleisti atostogų. Tel. 773-808-0011.
- * **Moteris**, gyvenanti Palos Hills, ieško papildomo šeštadieniais ar įstaigų valymo darbo. Tel. 708-220-3202.
- * **Prašau** atsiliepti žmogų, studijuojantį Moraine Valley College „Security services“ programos kursą. Tel. 708-359-0899.
- * **Vidaus ir lauko** dažymo darbai. Patirtis. Tel. 773-550-1867.
- * **Moteris** (perka) ieško darbo prižiūrėti pagyvenusius žmones. 10 metų patirtis, rekomendacijos, legalūs dokumentai. Gali prižiūrėti ir lietuviškai kalbančius vaikus. Atsilyginsiu. Tel. 708-425-0216 Angelė.
- * **Moteris** ieško senelių ar vaikų priežiūros darbo su gyvenimu. Tel. 708-244-5398.
- * **Moteris** pirkis žmonių ar vaikų priežiūros darbą su grįžimu namo. 10 metų patirtis. Tel. 708-289-9767.
- * **Pirksiu** senų žmonių priežiūros darbą su gyvenimu. Tel. 630-723-9905.
- * **Moteris** ieško (perka) žmonių priežiūros darbo su gyvenimu lietuvių ar rusų šeimose. Tel. 708-945-1117.

SIŪLO DARBĄ

South side intermodal trucking
company looking for experienced
CDL drivers. 80% drop and hook.
Call Mr. White at **815-834-9090**.

Bombay Chopsticks restoranas, Hoffman Estates, ieško patyrusių ir profesionalių padavėjų pilnam etatui. Anketas pildyti 1521 W. Schaumburg Rd, Schaumburg, IL. Treč.-Penkt. nuo 10 v. r. iki 18 v. v.

SIŪLOME 10% METINIŲ PALŪKANŲ

Jūsų investicija
yra apsaugota
Nekilnojamu
Turtu.

Dėl smulkesnės informacijos skambinkite
tel. 630-965-6608

Investuojate ne daugiau
kaip 65–70 proc. visos
turto vertės.

Ilgametė patirtis ir
daug laimingų klientų.

Dr. Charles Borowsky

Atkelta iš 12 psl.

O 2008 metais vienos koncertinių kelionių po Europą metu lankiausi Maria Laach vienuolyne Vokietijoje, kur klausėmės nuostabaus berniukų ir jaunuolių choro pasirodymo. Kaip vėliau paaiškėjo, tai buvo „Dagilėlis“ iš Šiaulių miesto – Lietuvos. Tada apsilankiau jų repeticijoje, kur buvau sužavėtas choro muzikalumo ir nepriekaištingo elgesio, kultūros bei draugiškumo. Nutariau, kad būtų gražu tą teigiamą „Dagilėlio“ išpūdį atvežti ir į Jungtines Valstijas. Pali- kau savo vizitinę kortelę vienam iš dainorėlių, paprašiau jo, kad perduotų choro vadovui. Sugrįžęs į namus elektroninio pašto dėžutėje radau maestro Remigijaus Adomaičio laiškėlį, bylojantį apie norą bendradarbiauti. Taip ir pradėjome! Per pastaruosius trejus metus mūsų agentūros „Intermuse“ darbuotojai padėjo suplanuoti „Dagilėlio“ kelionę po Ameriką, kuri pagaliau įvyks šį rudenį. Esu įsitikinęs, jog šis choras iš Lietuvos taps geriausiais savo krašto ambasadoriais ir nuveiks itin svarbų darbą toliau plėtojant kultūrinį ryšius tarp Lietuvos ir JAV. Tikiuosi ir didelės pagalbos iš Amerikos Lietuvių Bendruomenės, kuri jau prisideda prie mūsų darbo organizuojant šią koncertinę lietuvių kelionę Rytų pakrantėje.

– Kas labiausiai prisideda prie „Dagilėlio“ kelionės JAV Rytų pakrantėje organizavimo?

– Chora oficialiai iškviatė ir šiauliečių koncertais Amerikoje rūpinasi gerai žinoma muzikos agen-

tūra „Intermuse Performing Artists Bureau“, kuriai vadovaujame mes su dr. Barry Goldstein. Reikia pažymėti, kad už šį organizacinį darbą neima- me jokio mokesčio – tebūnie tai mūsų auka Amerikos ir Lietuvos visuomenei, indėlis, remiant JAV ir Lietuvos santykius. Yra numatyta apie 20 „Dagilėlio“ pasirodymų, susitikimai su visuomene ir bendruomenių grupėmis, svečiai taip pat lankysis įžymiausiose Rytų pakrantės vietovėse, gyvens amerikiečių šeimose, pasirūpinsime choristų susisiekimu tarp miestų ir valstijų.

Daug universitetų, bažnyčių, visuomeninių organizacijų ir pavienių savanorių nemažai prisidėjo prie „Dagilėlio“ koncertinės kelionės organizavimo. Turiu išskirti Lauryno Misevičiaus iš JAV LB Elizabeth-NJ apylinkės vaidmenį šiame projekte – šio jauno žmogaus pasišventimas savo gimtinės ir tautos puoselėjimui yra stulbinantis. Privalau padėkoti ir savo žmonai Cecyliai, kuri, nepaisydama savo tiesioginio įsipareigojimo Towson University, labai daug laiko skiria ir „Dagilėlio“ koncertų planavimui, taip pat prof. Andrew Rosenfeld iš Mount Saint Mary's University, „The International Friends of Music“ bei „The American Virtuosi“ kolektyvams ir daugeliui vietinių šeimų, kurios choristus iš Lietuvos priims savo svetinguose namuose.

Tačiau kartu, kaip bebūtų gaila, turiu su liūdesiu pranešti, kad nei aš pats, nei kiti šios „Dagilėlio“ kelionės rengėjai nesulaukėme nė menkiausios paramos iš Lietuvos ambasados Washington, DC bei LR genera-

linio konsulato New York. Mano bendradarbiai bei aš pats jau keletą sykių bandėme kalbėtis su diplomatais telefonu, net buvome susitikę tiek su Lietuvos kultūros atašė, tiek su ambasadoriumi JAV ir Meksikoje gerb. Žygimantu Pavilioniu. Jie mums teigė, jog negali pasiūlyti „Dagilėlio“ koncertinei kelionei po Ameriką jokios kitos paramos, išskyrus informacinius ambasados pranešimus. Nėgana to, mums buvo oficialiai pranešta, kad jeigu norime lietuvių choro priėmimo ambasadoje, su savimi turėsime atsinešti maisto ir gėrimų! Vėliau LR ambasados kultūros atašė Leonas Garbačiauskas man pranešė, kad ir Lietuvos užsienio reikalų ministerija atsisakė šiam projektui skirti paramą. Vis dar tikiuosi, kad Jūsų šalies diplomatinis korpusas supras, jog „Dagilėlio“ choro apsilankymas JAV sukurs Lietuvai didžiulį teigiamą įvaizdį ir atsvers ankstesnius nepalankius straipsnius apie lietuvių tautą Vakarų spaudoje. Viliamės, kad oficialioji Lietuva apsigalvos ir sutiks paremti „Dagilėlio“ koncertinę kelionę, išnaudojant puikią galimybę kuriant teigiamą jūsų tautos viziją Amerikos žmonių akyse.

Lauksime ir jūsų skaitytojų aukų, apie kurias bus oficialiai pranešama spalvotame choro koncertinės kelionės leidinyje. Norintys prisidėti prie šio puikios kultūrinių mainų projekto prašomi susisiekti su „Intermuse“ agentūra tel. 410-426-6062 arba el. paštu: intermuse@intermusearts.org. Verslininkus kviečiame „Dagilėlio“ kelionės leidinyje įsidedti savo reklamą ar sveikinimą.

– O kur koncertuos „Dagilėlio“ choras ir kada?

– „Dagilėlis“ iš Šiaulių atvyks į Jungtines Valstijas š. m. spalio 20-ąją ir čia viešės iki lapkričio 6-osios. Choro koncertai bus rengiami Maryland valstijoje (Baltimore, Towson, Annapolis, Westminster, Emmitsburg miestuose), Washington DC, Pennsylvania (Gettysburg, Philadelphia, Doylestown/American Czeslochowa), New Jersey (Elizabeth) ir New York (Brooklyn-Williamsburg). Išsamesnė informacija skelbiama mūsų agentūros tinklalapyje: <http://www.intermusearts.org>.

– Ar galime iš Jūsų tikėtis panašių kultūrinių projektų kaip „Dagilėlio“ choro iš Šiaulių viešnagė JAV, su Lietuva ir ateityje?

– Lankydamasis Lietuvoje susitikau su keliais aukštas pareigas užimančiais valstybės tarnautojais, žinomais menininkais bei mokslininkais, taip pat bendruomenių atstovais. Turėjau oficialius pokalbius su JAV ambasadore Lietuvos Respublikoje, Lietuvos žydų bendruomenės vadovu, kardinolu, įžymių orkestrų vadovais, spaudos žmonėmis. Visi buvo sužavėti mūsų sumanymo nutiesiant kultūrinius tiltus tarp Lietuvos ir JAV, išsakė savo nuomonę, kaip galėtų prisidėti prie panašių projektų ateityje. Jau yra rimtų planų, bet šiandien svarbiausia kuo geriau surengti „Dagilėlio“ kelionę už Atlanto. Choras iš Šiaulių tikrai paliks visiems klausytojams neišdildomą išpūdį, o gera muzika vaidina svarbų vaidmenį dabartinėje globalizacijos epochoje, ji iš tiesų suvienija visų tautų žmones!

– Ačiū už pokalbį, kuo geriausios Jums kloties, o „Dagilėliui“ – sėkmės Jungtinėse Valstijose!

Išėjo pirmasis šių mokslo metų „Laikai vaikams“ numeris

DR. MIRGA GIRNIUVIENĖ

Išėjęs pirmasis šių mokslo metų „Laikai vaikams“ numeris yra JAV LB Švietimo tarybos internetinis mėnesinis laikraštėlis, skirtas išėivijos paaugliams. Jo tikslas dvejojantis – supažindinti jaunimą su dabarties Lietuva ir praplėsti jų lietuviškų žodžių žodyną.

Laikraštėlio apimtis – visa, kas rūpi Lietuvai ir kas ją džiugina. Laikraštėlis eina jau ketverius metus. Visi numeriai saugojami laikraštėlio archyvuose. Ankstesniuose numeriuose buvo rašoma apie įvairias šventes bei minėjimus, energetiką, ekonomiką, gamtos saugą, Lietuvos vidaus politiką, tarptautinius santykius, sportą ir t. t.

Naujai išėjęs numeris nagrinėja šias temas: „Kauno naktys“; „Jauniai krepšinininkai – pasaulio čempionai“; „Vilniaus dienos“; „Lietuvių kalba Lietuvos mažumų mokyklose“; NATO laivas, vykstantis į Klaipėdą; Europos Sąjunga ir „Rytinė partnerystė“; Lietuvoje vykstantis Europos krepšinio čempionatas; Investuotojas į Visagino atominę elektrinę ir „Kas laimės Europos krepšinio čempionatą?“

Išėivijos vaikams, kuriems lietuvių kalba yra antroji kalba, sunku skaityti lietuviškus laikraščius, nes sakiniai yra sudėtingi, sąvokos neišaiškinamos, žodynas neįprastas.

Todėl „Laikai vaikams“ straipsniuose sąmoningai vartojama paprasta sakinių struktūra. Štai du pa-

Dr. Mirga Girniuvienė.
Laimos Apanavičienės nuotr.

vyzdžiai: „Kai kurie žmonės yra tuo įstatymu nepatenkinti. Jie bijo, kad dėka įstatymo jie praras savo lenkišką tapatybę“ (užuot rašius „Bijodami, kad dėka naujo įstatymo jie praras savo lenkišką tapatybę, vieni žmonės yra juo nepatenkinti.“)

arba
„Lietuva 2004 m. tapo NATO nare. NATO yra gynybinė sąjunga. Jos tikslas – ginti laisvę, saugoti bendrą palikimą, demokratiją ir žmogaus teises“ (Užuot rašius „Lietuva 2004 m. tapo gynybinės sąjungos NATO, kurios tikslas yra ginti laisvę, saugoti bendrą palikimą, demokrati-

ją ir žmogaus teises, nare.“)

Atkreipkite dėmesį, kad nevengta vartoti žodžius „tapatybė“ bei „gynybinė“, kurie yra tikrai „nevirtuviniai“ žodžiai. Tačiau stengiamasi riboti tokių žodžių vartojimą, o juos vartojant ten pat yra pateikiamas žodžio paaiškinimas lietuvių ir anglų kalbomis:

„gynybinė: pasirošusi ginti, bet ne pulti; *defense*“

„tapatybė: identitetas, kas tu esi; *identity*“

Nedaroma prielaida, jog skaitytojas yra gerai susipažinęs su sąvokomis, organizacijomis ir pan. Paprastais žodžiais paaiškinamos svarbiausios, su naujiena susijusios sąvokos. Pvz., žodynėlyje išvardytos visos valstybės, priklausančios NATO. Paaiškinta, jog „Lietuviai su NATO dirba Afganistane. Jie padeda paprastiesiems žmonėms – dirba ligoninėse, mokyklose ir panašiai (žr. „Laikai vaikams“ 2009 m. spalio ir 2010 m. spalio numerius).“ Žodynėlyje pateiktas žemėlapis, kuriame aišku, kur yra Afganistanas.

Kad skaitytojams naujiena būtų įdomesnė, stengiamasi pabrėžti, kaip įvairūs žmonės yra susiję su ta naujiena, kurie žmonės yra atsakingi. Pateikta kuo įmanoma daugiau nuotraukų bei vaizdų.

Jaunuoliai kviečiami parašyti savo nuomonę redaktorei. Užduodami įvairūs klausimai, priverčiantys jaunuolį susimąstyti, pvz., „Ką tu galvoji – ar gerai, kad vyriausybė išleido naują švietimo įstatymą? Kas tau padeda išlaikyti lietuvišką tapa-

tybę Amerikoje? Ar tu galėtum partarti Lietuvos lenkams? Ką jiems sakytum? Parašyk mums: redaktore@laikaivaikams.org“ Nuomonė pateikta ten pat internete, kad jaunuoliai galėtų paskaityti ne tik savo, bet ir kitų nuomones.

Per ketverius metus, redakcijai atsižvelgus į lituanistinių mokyklų mokinių bei mokytojų pastabas „Laikai vaikams“ pasikeitė. Šiuo metu straipsniai yra neilgesni nei vienas puslapis. Žodynėlis – dažniausiai tik puslapio ilgumo. Kiekviename numeryje yra tik 9 straipsniai. Nerašoma apie ekonomiką, daugiau rašoma apie gamtą, gamtos saugą.

Iš pradžių laikraštėlį, kaip pilietybės ir tautinio ugdymo projektą, rėmė Lietuvos Švietimo ir mokslo ministerija. Dabar laikraštėlį remia Lietuvių Fondas.

Redakcijai priklauso du Lietuvos piliečiai – dr. Saulius Girnius ir žurnalistė Marija Lužytė, vienas JAV gyvenantis gimnazistas (Auris Kveraga) ir keturi JAV piliečiai – dr. Žara Girniūtė, Nomedas Girniūtė, dr. Tomas Girnius ir dr. Rikantė Kveragienė. Vyriausia redaktorė – dr. Mirga Girniuvienė.

Švietimo taryba kviečia tėvelius bei visus, besidominčius jaunimo lavinimu, susipažinti su šiuo laikraštėliu ir apsilankyti adresu: www.laikaivaikams.org. Kviečiame su vaikais pakalbėti apie dabarties Lietuvos rūpesčius bei džiaugsmus. Tikimės, kad sulauksime daug atsiliepimų adresu: redaktore@laikaivaikams.org

Vicemerė S. Eitavičienė ir vyriausias rabinas Ch. Buršteinas atidengia atminimo lentą.

Žydų atminimas pagerbtas Kvetkuose, Pakamponyse ir Biržų pilyje

ANTANAS SEIBUTIS

Žydų genocido aukų atminimo diena Biržų rajone prasidėjo ne visai tradiciškai Kvetkuose. Prie buvusios žydų sinagogos įvyko minėjimas „Atmintis gyva...“, atidengta atminimo lenta rabinui Abraomui Dovui Popeliui (1865–1923), Lietuvos Steigiamojo Seimo nariui, gimusiam Kvetkuose.

Renginio vedėja, Kvetkų pagrindinės mokyklos direktorė Sigutė Kvetkienė pristatė svečius – vyriausiąją Lietuvos rabiną Chaimą Buršteiną, Vilniaus žydų bendruomenės narį Davidą Kosą, Biržų rajono savivaldybės vicemerę Stasę Eitavičienę, rajono tarybos narę, buvusią Kvetkų mokyklos direktorę Danutę Martinkėniene.

Šių eilučių autorius priminė Steigiamojo Seimo nario Abraomo Popelio gyvenimą, apžvelgė žydų gyvenimą Biržų krašte, vicemerė Stasė Eitavičienė kalbėjo apie 1941 m. ištikusią žydų tautą tragediją, apie būtinybę geriau pažinti jų istoriją, kultūrą, kad tokie dalykai daugiau nebesikartotų.

Vyriausias Lietuvos rabinas Ch. Buršteinas sakė, kad jo tauta – tai knygų tauta, kuriai knygų nagrinėjimas yra vienas svarbiausių dalykų gyvenime, džiaugėsi A. Popelio pagerbimu, dėkojo visiems prie to prisidėjusiems. Jis su vicemere ir atidengė dailės mokytojo Vytauto Jackevičiaus sukurta atminimo lentą.

Mintimis apie žydų istoriją Kvetkuose, apie būtinybę juos prisiminti ir priminti kitiems kalbėjo mokytoja

Dalia Karosienė, vaikai skaitė eiles, atminimą įprasmino fleitos garsai.

Iš Kvetkų atvažiavę į Biržus, svečiai, lydimi vicemerės S. Eitavičienės, susipažino su Biržais, išlikusiais žydų bendruomenei priklausiusiais pastatais, sinagogomis, apžiūrėjo senasias, neseniai sutvarkytas karaimų – žydų kapines. Vyriausias rabinas Ch. Buršteinas skaitė užrašus, taip tarsi susipažindamas su Biržų žydais, jų pavardėmis, profesijomis.

Pakamponyse įvyko bendra malda už žuvusius. Po Biržų rajono savivaldybės merės Irutės Varzienės kalbos pakaitomis maldos žodžius skaitė vyriausias rabinas Ch. Buršteinas, evangelikų reformatų kunigas Rimas Mikalauskas, katalikų kunigas Rimantas Rimkus, kalbėjo vienintelis likęs dabar Biržuose žydas Šefelis Melamedas.

Biržų pilyje toliau tęsėsi žydų tautos atstovų pagerbimas. Biržų krašto muziejaus „Sėla“ muziejininkė Snieguolė Kubiliūtė pristatė dar 2004 m. filmuotą medžiagą, kurioje rašytojas Petras Skodžius, tas pats Š. Melamedas dalijasi prisiminimais apie Biržų žydus, apie jų gyvenimus, darbus, likimus.

Vakarą užbaigė muzikinis susitikimas „Laiškai į praeitį“, kuriame dalyvavo būgnininkas, vienas iš kūrybingiausių Lietuvos perkusininkų, pagarsėjęs kaip laisvosios improvizacinės muzikos atlikėjas Arkadijus Gotesmanas, džiazo muzikantas, saksofonistas, klarnetistas Petras Vyšniauskas, trimitininkas, improvizatorius, kompozitorius Dominykas Vyšniauskas.

Pakamponyse įvyko bendra trijų religinių konfesijų malda.

Antano Seibučio nuotraukos

LB Brighton Park apylinkės valdyboje dirbusiam ilgamečiui nariui

A † A JONUI GRADINSKUI

mirus nuoširdžiai užjaučiame žmoną ONĄ GRADINSKIENĘ ir gimines.

Valdyba

Kodėl Lietuvos jaunimas bijo politikos?

Atkelta iš 3 psl. jie sumaniai išsisukdavo nuo nepatogių klausimų, išradingai gindamiesi mintinai išmoktomis klišėmis ir lozungais. Todėl ilgainiui nusprendžiau, jog beprasmiška kviestis pokalbiui tuos, kurie nenori kalbėti.

Galėčiau pateikti ir daugiau ne itin džiaugsmingai nuteikiančių pavyzdžių. Beveik kiekvienais metais sulaukiu pirmakursių ir antrakursių žurnalistų pasiūlymų atsakyti į keletą jų klausimų. Berods, pirmųjų kursų žurnalistams būtina parengti specifinį kursinį darbą – pokalbį su vyresniosios kartos žurnalistais. Taigi kiekvienais metais atsiranda jaunųjų žurnalistų, kurie sumano išklausti šių eilučių autoriaus pozicijos. Nežinau, kodėl jie pasirinkdavo būtent mane. Galiu tik spėti. Matyt, juos domindavo maniškiai straipsniai slaptųjų tarnybų temomis.

Beje, niekuomet neatsisakiau duoti interviu. Ir niekuomet nesigalėjau davęs interviu. Tačiau man visuo met knietėjo ir pačiam paklausti, kuo gyvena dabartiniai Vilniaus žurnalistikos instituto auklėtiniai. Norėdavosi šiandieną palyginti su tais laikais, kai pats buvau pirmakursis.

Negaliu sakyti, kad būsimieji žurnalistai pateikdavo neįdomius, beprasmius, banalius klausimus. Negaliu tvirtinti, kad jie atvykdavo imti interviu nepasiruošę. Todėl ginčytis ir kalbėti su jais būdavo įdomu. Kartais interviu užtrukdavo ištisą pusdienį. Tačiau man rūpėdavo grįžtamasis ryšys – o ką jie maną apie vieną ar kitą reiškinį. Grįžtamojo ryšio kaip tik ir pasigėdėdavau. Draugystė būdavo vienas. Kiekvieną sykį pirmakursius prašydavau atsakyti ir į mano klausimus. Mielai su jaunaisiais žurnalistais būčiau pasiginčijęs, pavyzdžiui, apie dabartinę Lietuvos žurnalistikos padėtį. Teisėnėmis temomis rašyti ketinančius pirmakursius kviečiau pasidomėti, kaip konkrečiai teismuose nagrinėjamos rezonansinės buvusio Rygos OMON milicininko Konstantino Michailovo-Nikulino ar terorizmu kaltinamos Eglės Kusaitės bylos.

Deja, per pastaruosius penkerius metus taip ir nepavyko viešai prakalbinti nė vieno pirmakursio ar antrakursio žurnalista. Nė vienas nepanoro duoti viešo interviu. Pažadėdavo paskambinti, bet nepaskambindavo. Taigi mano pokalbiai su jaunąja žurnalistų karta taip ir liko privačiomis diskusijomis, surengtomis Vilniaus senamiesčio kaviniėje „prie kavos

puodelio”.

Žurnalistas V. Savukynas buvo sumanęs prasmingą ir svarbią diskusiją. Tik laidos dalyviai nebuvo linkę atvirauti. Štai Seimo narys V. Žiemelis tvirtino, jog didžiuojasi šiandieniniu jaunimu, kuris yra ir išprusęs, ir užsispyręs, ir talentingas. Tačiau į vedančiojo klausimą, kodėl tada tiek mažai jaunų žmonių matome Lietuvos parlamentare, konkrečiai nieko neatsakė. O skaičiai – štai kokie. Paskutiniuosiuose Lietuvos parlamentuose rasime vidutiniškai tik 10 – 15 asmenų, kuriems dar nėra 35-erių metų. Visi kiti – vyresniojo amžiaus. Pats jauniausias, žvelgiant amžiaus prasme, lietuviškas parlamentas dirbo 1992–1996-aisiais. Tada turėjome net du jaunus ministrus – Darių Kuolį ir Juozą Oleką. Dabartiniuose parlamentuose absoliuti dauguma – vyresnės kartos.

Laidos vedėjas pateikė savąją versiją, kodėl tiek mažai jaunų žmonių pagrindinėse Lietuvos valdžios struktūrose. Žurnalistu V. Savukyno manymu, gal vyresnės kartos atstovai tiesiog nenori užleisti savų pozicijų jaunimui. Suprask, savo kėdžių įsikibę laikosi ir dantimis, ir nagais. Tiesiog nenori prarasti įtakingų, pelningų postų. Tuo tarpu jauniausioji Seimo narė A. Bilotaitė tvirtino, jog jaunimui bent jau konservatoriai yra sudarę kuo puikiausias sąlygas tobulėti ir augti.

Nenorinčiųjų tapti politiškai ir visuomeniškai aktyviais per pastaruosius metus tik daugėja. Sakykim, 2007-aisiais jų suskaičiuota iki 62 proc. Vadinas, per paskutiniuosius kelerius metus bijančių veltis į viešas akcijas padaugėjo net 10 proc. O jauniausia Seimo narė A. Bilotaitė dėstė savo mintis taip, tarsi nematytų didelių bėdų. Tarsi asmeninė jos sėkmė būtų iškaltas pavyzdys, bylojantis apie „jaunimui plačiai pravartas duris”.

Laidoje iškelta akivaizdi abejingumo problema. Vieša paslaptis, kad jauni žmonės labai nenoriai dalyvauja rinkimuose, dažniausiai iš viso neina balsuoti. Į Seimą pretenduojantys politikai tai žino, todėl mažai kreipia dėmesį į jaunuosius šalies piliečius. Susidaro užburtas ratas: politikai nesirūpina jaunimo reikalais, nes šie pasyvūs rinkimų metu, o jaunimas nesidomi politika, nes jaučia politikų abejingumą. Tad kas pirmasis ir kaip privalo žengti lemiamą žingsnį suartėjimo vardan – jaunimas ar politikai?

www.draugas.org

ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE

■ **Dėmesio! Vaikai nuo 3 klasės ir vyresni** dar gali prisijungti prie pasiruošimo Pirmajai komuniškai grupių. Paskutinė registracijos diena – spalio 8 d. Vėliau registracija vyks tik kitų metų rudenį. Kreiptis į ses. Laimutę tel. 630-243-1070 arba el. paštu ses.laimute@yahoo.com

■ **Dėmesio! Nobelio premiją laimėjo** erdvių fizikai, nes nustatė, kad Visatos erdvė plečiasi, o jos kūnai vis didėjančiu greičiu tolsta vienas nuo kito ir todėl Visata darosi vis šaltesnė. Kol galime, švėskime gyvenimą. Atsilankykime poezijos popietėje, kurios programoje gvildinama tema, kaip švėsti gyvenimą. Premija bus įteikta vienam autoriui, kuris tvirtina, kad poezija šildo ir todėl padės mums išlikti gyviems. Poezijos popietė ruošinama sekmadienį, spalio 9 d., 12:30 val. p. p. Ateitininkų namuose, 1380 Castlewood Dr., Lemont.

■ **Spalio 13 d., ketvirtadienį, 6:30 val.** v. Čikagos kultūros centre (78 E. Washington St., Chicago, IL 60602), Sidney Yates Gallery salėje (4 aukšte) koncertuos Mindaugas Briedis. Organizacinis partneris – Vilniaus-Čikagos susigiminiavusių miestų komitetas. Susirinkusieji bus vaišinami vynu ir užkandžiais.

■ **Pensininkų klubo susirinkimas spalio 13 d.** 1 val. p. p. vyks Šaulių namuose (2417 W. 43th St., Chicago, IL). Tel. pasiteiravimui 773-471-2239.

■ **Sesėlė Ignė Marijošiūtė skaitys** paskaitą, tema – „Pareigingumas Dievui – religinė perspektyva“ Filisterių skautų sąjungos Čikagos skyriaus ruošiamose „Studijų dienose“ spalio 14 – 16 dienomis „Carmelite Spiritual Center“ (8433 Bailey Rd., Darien, IL 60561) ruošiamose „Studijų dienose“. Daugiau informacijos suteiks dr. Vilija Kerelytė tel. 708-567-9611.

■ **Amerikos lietuvių inžinierių ir architektų sąjunga (ALIAS)** jau penktą kartą organizuoja architektūrinę ekskursiją pėsčiomis po Čikagos centrą. Ją lietuvių kalba ves patyręs vadovas Jurgis Any-

sas. Kviečiame spalio 15 d., šeštadienį, 11 val. r. atvykti į „Architecture Foundation“ vestibulį (224 S Michigan Ave., Jackson ir Michigan kampas, „Santa Fe“ pastatas). Jeigu lis, bus gera proga nueiti į šalimais esantį Meno muziejų (Art Institute) ir apžiūrėti jo gausius ro-dinius. Tel. pasiteiravimui: 773-450-4180.

■ **Spalio 21 d. 6:30 val. v. moterų klubas „Alatėja“**, Čiurlionio galerija ir menininkė Kuncinaitė dar kartą kviečia visus į šiltą ir jaukų vakarą – teorinį-praktinį veltinio vėlimo seminarą. Norinčias dalyvauti seminare prašoma užsiregistruoti tel. 708-293-3192 (Laima) arba el. paštu sidauga@sbcglobal.net

■ **Spalio 23 d. Lietuvių dailės muziejuje**, Pasaulio lietuvių centre, 12:30 val. p. p. vyks M. K. Čiurlionio 100-ųjų mirties metinių paminėjimas. M. K. Čiurlionio gyvenimą apžvelgs Čiurlionio galerijos Jaunimo centre direktorė ir „Draugo“ redaktorė Laima Apanavičienė, M. K. Čiurlionio laiškus žmonai skaitys aktorė Audrė Budrytė, kompozitoriaus kūrinius atliks Juilliard muzikos mokykloje nesenai apgynęs daktaro laipsnį pianistas Edvinas Minkštimas. Visus kviečia „Saulutė“, Lietuvos vaikų globos būrelis.

IŠ ARTI IR TOLI...

■ **Spalio 16 d., sekmadienį, 1:30 val.** p. p. ALTS Boston skyrius ir Kultūrinių subatvakarių valdyba kviečia pasižiūrėti Long Island ir St. John universitetų profesorės, Tautos fondo bei New York lietuvių radijo vadovės dr. Giedrės Kumpikaitės surkurto fimo „Sparnams prisiminti“ (anglų kalba) So. Boston Lietuvių piliečių klube, trečio aukšto salėje (368 West Bdw, So. Boston, MA). Surinktos lėšos bus skirtos Neringos stovyklai.

Pirkiau Žmuidzinaičiaus,
Rimšos, Vizgirdos ir Kasiulio
tapybos darbus.
Tel. 708-349-0348.

Viešbutis „Marriott Copley Plaza“.

Šokių šventės 2012 Boston organizacinis komitetas praneša, kad „Sheraton“ viešbutyje nebėra laisvų kambarių. Papildomai užsakytos vietos Boston centre esančiame viešbutyje „Marriott Copley Plaza“ (110 Huntington Ave., Boston). Kambario, kuriame yra dvi dvigulės lovos, kaina 139 dol. už naktį (+ mokesčiai). Vietas užsakyti galima internetu www.marriott.com, tel. 800-228-9290 ir 617-236-5800. Užsakant reikia pasakyti, kad dalyvausite Lietuvių tautinių šokių šventėje.

Daugiau informacijos tel. 617-572-1682 (diena) arba 617-265-5395 (vakare).

Čikagos maratono lietuvių komandoje – aštuoniolika bėgikų

LR Generalinis konsulas Čikagoje vėl subūrė maratona bėgančius lietuvius į komandą. Šiais metais vienodais lietuviškais ženklais puoštais marškinėliais ilgesnę nei 42 km distanciją bėgs aštuoniolika sportininkų, iš jų – šešios moterys. Atsižvelgdama į tai Šiaurės Amerikos lietuvių fizinio auklėjimo sporto sąjunga (ŠALFASS) įsteigė du rinkinius medalių. Tad trys greičiausiai maratona įveikę komandos vyrai ir trys moterys bus apdovanoti aukso, sidabro ir bronzos medaliais.

Maratono dieną, spalio 9 d., sekmadienį, konsulas su bendraminčiais rengia programą, kurioje kviečia dalyvauti visus komandos narius, jų draugus, sporto mylėtojus ir norinčius prisidėti prie tautinės akcijos.

7 val. r. – komandos palydėjimas nuo Lietuvos generalinio konsulato pastato (211 East Ontario St., Chicago, IL 60611) iki starto linijos Grant parke.

9 val. r. – palaikymo komandos susirinkimas prie University of Illinois at Chicago (UIC), kur įsikūrusi PLB Lituanistikos katedra (vakarijoje Halsted gatvės pusėje, į pietus nuo Polk gatvės). Čia skambės lietuviška muzika, restoranas „Kunigaikščių užėiga“ vaišins užkandžiais bei gėrimais, susirinkusieji palaikys

ir skatins bėgikus. Nepamirškite tautinių simbolių – trispalvių, švilpukų ir geros nuotaikos!

4 val. p. p. – bėgikų ir kitų maratono dalyvių sutikimas restorane „Kunigaikščių užėiga“. Susirinkusiems gros muzika, restoranas vaišins užkandžiais, bus teikiami ŠALFASS įsteigti medaliai. Įėjimas nemokamas.

Renginio „Lietuviai Čikagos maratone“ rėmėjai: LR Užsienio reikalų ministerija, „Lina Embroidery“, restoranas „Kunigaikščių užėiga“. Projekte bendradarbiauja Šiaurės Amerikos studentų sąjunga (ŠALSS) bei ŠALFASS.

Lietuviai sporto mylėtojai, viešykimės ir priminkime Čikagai vietą vardą – Lietuva!

LR generalinio konsulato Čikagoje informacija

AL-ANON

AL-ANON šeimos grupės – tai alkoholizmu sergančių žmonių artimųjų ir draugų bendrija. Siekdami išspręsti bendras problemas, jie dalijasi vienas su kitu savo patirtimi, ištverme ir viltimi. Mes manome, kad alkoholizmas yra šeimos liga ir jos gydymui gali padėti kitoks požiūris į ją.

Vienintelis AL-ANON tikslas – padėti alkoholikų šeimoms. Mes tai darome, priimdami alkoholikų artimosius, teikdami jiems paguodą, taikydami „Dvylikos žingsnių programą“, rodydami supratimą ir padaršinimą pačiam nuo alkoholizmo kenčiančiam žmogui.

Grupės „Šviesa“ susirinkimai Pasaulio lietuvių centro 101-ame kambaryje vyks sekmadieniais 7:15 val. v. Dėl informacijos skambinkite: Dainai 630-267-7065.

Renginių ciklas „Su Palaimintuoju Jurgiu Matulaičiu“

Renginius ves ses. Ignė Marijošiūtė, MVS.
Susitikimai vyks PLC didžiosios salės vakarinėje dalyje, Lemont

Spalio 13 d., ketvirtadienį: „Pavyzdys patraukia. Pabraidžioti Matulaičio šventumo ‘mokykloje’“. Ryte nuo 9 val. r. iki 10:30 val. r.; vakare nuo 7 val. v. iki 8:30 val. v.

Spalio 14 d., penktadienį: „Matulaičio ir jėzuitų prieglobstyje. Dvasingumo panašumai“. Ryte nuo 9 val. r. iki 10:30 val. r.; vakare nuo 7 val. v. iki 8:30 val. v.

Spalio 16 d., sekmadienį: „O vis dėlto – nuostabus! Kitoks žvilgsnis į Palaimintąjį J. Matulaitį“. Vakare nuo 7 val. v. iki 8:30 val. v.

Spalio 17 d., pirmadienį: Buvusių maldos programėlės klausytojų ir knygų ratelio dalyvių susitikimas vyks nuo 7:15 val. v. iki 8:30 val. v.

SKELBIMAI

Advokatas Jonas Gibaitis

30 metų darbo patirtis
6247 S. Kedzie Avenue
Chicago, IL 60629
Tel. 773-776-8700
Toll free 24 hr. 888-776-6742
Darbo val. nuo 8:30 v.r. iki 5 v.p.p.
Šeštad. 8:30 v.r. iki 12:30 v.p.p.
www.johngibaitis.com
gibaitis@aol.com

Advokatas VYTENIS LIETUVNINKAS

4536 W. 63 Street
Chicago, IL 60629
(Skersai gatvės nuo „Draugo“)

Tel. 773-284-0100

Advokatas GINTARAS P. ČEPĖNAS

6436 S. Pulaski Rd.,
Chicago, IL 60629
Tel. 773-582-4500
Valandos susitarus

Namams pirkti paskolos
duodamos mažais mėnesiniais
įmokėjimais ir prieinamais nuošiūmiais.
Kreipkitės į

Mutual Federal Bank,
2212 West Cermak Road.
Tel. (773) 847-7747